debreceni
független Ujság
politikai napilap

VASÁRNAP, 1937 JANUÁR 24. XXXIII. ÉVFOLYAM 19. SZÁM. 16 fillér

Válasz a Debreceni Ujságban megjelent támadásra

A Debreceni Ujság c. politikai napilap 1937 január 21-iki számának nyilttér rovatában a debreceni sajtóban eddig szokatlannul durva hangú támadás jelent meg személyem ellen. A támadó nyilatkozat aláírója Sziliczei Várady Gyula, akit személyesen sohasem ismertem, csak hallottam arról, hogy ő a szerzője több nyilaskeresztes röpiratnak, amelyek közül egy — ha jól emlékszem — a szeghalmi választáson is szerepelt. Ezekkel a röpiratokkal alighanem dolga lesz a királyi ügyészségnek is. Napilapban most kap először teret ezeknek a röpiratoknak a stilusa és tónusa s talán az idők jelét mutatja, hogy épen a kormány debreceni napilapja az, amely ennek a stílusnak helyet ad. Az viszont nem véletlenség, hogy ellenem ad helyet, hiszen én egész ujságírói pályámon a tiszta tárgyilagosságnak és a személyi támadásoktól való tartózkodásnak voltam megingathatatlan hive s minden esetben mindenkinek csak közéleti működését véve kritika alá, távol tudtam tartani magam a személyi harcoktól még akkor is, amikor az egész debreceni közélet elmerülni látszott a személyi mocskolódásokban. Természetes az, hogy ellenem támad ez az új stilus, hiszen legélesebb ellentéte a polgári demokratikus gondolat tiszta légkörével, a humánum tárgyilagosságával és az ízlés tartózkodásával — én vagyok.

Nos, a nyilatkozat engem illető része a következő:

„Debrecen legzsidóbb ujságjában, a Debreceni Független Ujság 1937. évi 17. számában, melynek szerkesztője egy Turi Levante nevű félzsidó, Balogh István országgyűlési képviselővel egy interjut közöl, melynek kapcsán a kétbalkezü zsidó az én nevemet is beszennyezi tintájával."

Ami a dolog egyrészét illeti, a sértő szándék célját nem érte el. Nem sértés ugyanis az, hogyha valakire azt mondják, hogy zsidó. Zsidónak lenni nem szégyen, hanem nagyon sokszor kellemetlen s néha szerencsétlenség. Nem szégyelném, ha zsidó vér folyna ereimben, történetesen azonban én református vallású, magyar nemes családból származom. Édesapám Thury Zsigmond református lelkész, édesanyám a szintén köznemes családból származó Pinkóczy Mária. Apai nagyapám Thury János, nagyanyám Vargha Juliánna. Anyai nagyapám Pinkóczy Sándor, nagyanyám Szentpétery Rozália.

A nemzedékek egész sorát tudnám még visszafelé kimutatni, köztük olyanokat is, akik gazdag, tekintélyes poziciót vívtak ki a magyar életben, alispánokat, a szabadságharcokban elesetteket, ha egyáltalában igényt tartanék arra, hogy ősök és tetteik révén valamit kapjak valakitől. Én azonban nem szeretném, ha családom olyan lenne, mint a krumpli, amelynek a java a földben van s épp ezért közéleti munkámat arra szentelem, hogy minél önzetlenebbül és minél több szeretettel tele szolgáljak a magam szerény helyén nemzetem s az emberi, nagy társas-közösség érdekeinek. Ezt a szerény helyet kritikussá teszik, ezt a szolgálatot megnehezítik nemcsak a viszonyok, hanem méltatlan támadások is. Ezekkel szemben nem tehetek egyebet, minthogy igazságomat hangoztatom.

Sziliczei Várady Gyulának is azt izenem, hogy a Debreceni Független Ujság nem legzsidóbb, sőt nem zsidó ujság. Magyar nemzeti irányu, polgári, demokratikus eszmékért harcoló napilap vagyunk. Tulajdonosai az egyházi életben a reformátusság érdekeinek szolgálatát is céljául jelölték ki, minthogy egyikük református esperes, magam pedig teologiai képzettséget nyertem. Azonban a reformátusságot sem egyoldaluan szolgáljuk, bármily vallásu magyar testvérünk s minden egyház, vagy felekezet jogos érdekeinek elismerésére és előmozdítására mindig készen talál.

Mondom, megértem a dühöt, amelyet egy korrekt álláspont, szelid és állhatatosan tárgyilagos sajtószolgálat kelt ellenfeleinkben s azt tartom, Sziliczei Várady Gyulának épen elég büntetés a lélek, amely arra kényszeriti, hogy ily hangon irjon. Mégis kénytelen vagyok arra, hogy a nyilatkozat reám vonatkozó részének egy félmondata miatt bepereljem őt. Ez a félmondat igy hangzik: „... a kétbalkezü zsidó az én nevemet is beszennyezte tintájával". Emiatt sajtópert indítok.

Egyébért nem, hiszen Kemal Atatürk sem perelte be, Roosevelt még kevésbé, Sziliczei Várady Gyulát. Pedig őket is állandóan zsidózza.

A Debreceni Ujságot, amelynek szerkesztői a sértő nyilatkozat közreadásakor tisztában voltak azzal, hogy annak tartalma valótlan, a következő helyreigazító nyilatkozat közlésére kértem fel:

„Helyreigazító nyilatkozat.

A Debreceni Ujság 1937 január 21-iki számában, nyilttér rovatban, Sziliczei Várady Gyula aláírásával valótlanságokat tartalmazó közlemény jelent meg, mely személyemmel kapcsolatosan sértő szándékkal valótlanságokat állapit meg. A nyilatkozattal kapcsolatban megállapitom:

1. Valótlan az, hogy a Debreceni Független Ujság legzsidóbb ,vagy akár zsidó irányu lap. Ezzel szemben való, hogy a Debreceni Független Ujság magyar nemzeti irányu, polgári alapon álló politikai napilap.

2. Valótlan az, hogy a Debreceni Független Ujság 1937. évi 14. számában egy Turi Levante nevü félzsidó Balogh István országgyülési képviselővel egy interjut közölt volna. Ezzel szemben való, hogy a Debreceni Független Ujság felelős szerkesztője, Thury Levente régi magyar középnemesi családból származik, ősei között zsidó vallásu nem fordult elő. Való az, hogy Thury Levente Balogh István országgyülési képviselővel semmiféle interjut nem közölt, sőt a Debreceni Független Ujság ez évi 14. számának szerkesztése és megjelenése idején nem is tartózkodott Debrecenben.

Valótlan az, hogy Thury Levente Sziliczei Várady Gyula nevét beszennyezte volna.

Egyébként a nyilttéri nyilatkozat sértő hangja miatt sziliczei Várady Gyula ellen sajtópert indítok.

Debrecen, 1937 január 23.

Thury Levente.

Pályázat útján töltik be az Árpád téri lelkészi állást

Az egyházi választások tisztaságáért szólalt fel Makláry püspök

Szombaton délután tartotta meg az egyház tanácstermében gyülését a debreceni református egyház presbitériuma. A gyülést Makláry Károly elnöklő püspök bibliaolvasása és imája vezette be, majd dr. Koppányi Mária, Szathmáry Ákos, Fazekas Katalin, dr. Kun Ágota, dr. Harsányi Margit Dóczi leánygimnáziumi tanárok tettek esküt. Az új tanárokat Makláry Károly püspök üdvözölte meleg szavakkal. Az üdvözlést Szathmáry Ákos tanár köszönte meg.

A kollégiumi igazgatósági tagságra Molnár Ferenc lelkészt, a diakonisszaügyi bizottságba Uray Sándort, dr. Szabó Ferencet választja meg. Tárgyalta a presbitérium dr. Szász Imre esperes átiratát, amelyben szóvá teszi a klinikai betegek lelkigondozásának az elhanyagoltságát.

Bejelentetett a presbitériumnak mind az az intézkedés, amelyet az üresedésben levő árpádtéri lelkészséggel kapcsolatban foganatosítottak a törvény értelmében. Határozott a presbitérium, hogy

a lelkészséget nem meghivással, hanem pályázat útján kivánja betölteni.

Döntött Biky Gábor vallástanár érdekében beadott indítvány felett, amelyben 146 aláíró kérte Biky Gábor meghivás útján való lelkésszé választatását. A törvény előírja ez esetben, hogy az aláírások sajátkezüek legyenek, tüntessék fel a kort, foglalkozást, lakást és az üresedés ideje után történjenek meg. Az aláírások ez esetben január negyedikéről keltezödtek, tehát ebből a szempontból az előírásoknak megfelelnek. Az összehasonlitások azonban, amelyet a pénzügyi bizottság végzett el, szomorú eredménnyel zárult. Megállapította, hogy

1446 aláírásból 576 aláírás van csak, amely a többi törvényes követelményeknek megfelel.

47 aláírás van, amelyben a név azonos ugyan, de a foglalkozás, a lakás egy esetben sem egyezik. A jelentés szerint sok olyan aláírás is előfordul, amely első látásra egy kéztől származónak bizonyul. Az előkészitő bizottság javaslatára a

Figyelem! Vasár- és ünnepnap a Hungária filmszinházban 2, 4, 6, 8 órakor kezdődnek az előadások! Hétköznap pedig: 4, 6, 8 órakor!

Kérjen minden üzletben
Klein Géza-féle jóízü kenyeret.
Telefon: 28—34.

presbitérium úgy döntött, hogy nem veszi tekintetbe az aláírásokat s

nem is tárgyalja érdemben az ügyet, mert az abszolut többség úgy sincsen meg, mert ebben az esetben 628 aláírást tenne szükségessé.

Az egész ügyet irattárba helyezték.

Makláry Károly püspök szólt ezután a tárgyhoz. Hozzászólásában elmondotta, hogy közvetlenül Baltazár Dezső püspök halála után, amikor még a püspökválasztás el sem volt rendelve, megjelent a hivatalában két lány, akik kérték, hogy írja alá Biky Gábor érdekében elő.erjesztett íveket. Természetesen nem írta alá azokat. Ugyanakkor többen fordultak hozzá azzal a panasszal, hogy aláírásuk szerepel az íveken, dacára annak, hogy ők nem írták alá azokat. Eddig nem volt alkalma ezekben az ügyekben intézkedéseket tenni, de most, hogy az ívek beadattak, kijelenti, hogy

példát kell adni az ilyen esetekben, hogy megőrizzék a választás tisztaságát,

mert a lelkészi pályázatokkal nem tartja megegyeztethetőnek, hogy illegitim úton történjenek ezek.

Izgalmas vita során tárgyalta ezután a presbitérium az árpádtéri díjlevél ügyét. A vita során felszólaltak Szentpéteri Kun Béla, Révész Imre, Vásáry István, Harsányi Imre és Kolozsváry Kiss László. A vita eredményét Juhász Nagy Sándor egyházi főjegyző foglalta össze: nem vették el a lelkész 11 hold fizetéspótlékát.

Ezeken kívül a presbitérium az esperesi ellátás díját felemelte 27 fillérről 34 fillérre.

Makláry püspök nyilatkozata

Makláry Károly püspök ma a következő nyilatkozat közlésére kért fel bennünket:

A főjegyzői választással kapcsolatosan napvilágot látott hirlapi közleményekre mindenekelőtt kijelentem, hogy bizalmas beszélgetéseknek nyilván állásfoglalásom gyengítését célzó — nem is hiven visszaadott közlését — olyan eljárásnak tartom, amellyel vitába szállani állásom tekintélye tiltja. Kijelentem továbbá, hogy előttem arról, miszerint illetéktelen egyének az egyházkerületi főjegyzői választásba illegitim úton beleavatkoztak volna, senki konkrét panaszt nem tett.

Egyébként magamat, a lavinaszerüen megindított hirlapi polémiákba való belekényszerítésre sem most, sem a jövőben nem engedem.

Debrecen, 1937 január 23.

Makláry Károly
püspök.

NYOMTATVÁNYAIT
a lapunkat előállító
nyomdában
TISZÁNTÚLI KÖNYV
ÉS LAPKIADÓ RT.-nél
rendeljei!

Két villamos összeütközött Budapesten

Budapest, január 23. Szombat délelőtt a Margit körút és a Török ucca sarkán összeütközött két villamos. Az összeütközés következtében az egyik villamos kiugrott a sinekből, felborult és utasai közül 11-en megsebesültek. A sérülteket első segélynyujtás után hazaengedték a kórházból, egyedül Deutsch Dénes 50 éves ujszászi kereskedő maradt benn, mert agyrázkódást és belső sérüléseket szenvedett.

A két villamosvezetőt kihallgatásuk után elbocsátották a főkapitányságról, mert kiderült, hogy a szerencsétlenségért egyikük sem felelős.

Társat keresek

8—10 ezer pengővel a város szivében épitendő emeletes házhoz. Cim a kiadóban.

Mussolinit Kossuth alakja tanitotta meg a magyarok szeretetére

Rino Alessi előadása Mussoliniről

Rino Alessi, a ki pénteken érkezett Debrecenbe, hogy részt vegyen a Csokonai-színházban drámája bemutatóján, szombaton délután 6 órakor előadást tartott a Monti-kör felkérésére a Déri-múzeumban. Az előadás alkalmával szép és előkelő közönség töltötte meg az előadótermet. Csobán Endre a Monti-kör elnökének üdvözlő szavai után Rino Alessi megkezdte előadását.

Az előadás élénk portrét kivánt nyujtani az olasz nép vezéréről, Mussoliniről. Életrajzának ismertetése után kijelenti, hogy az a határozott egyéniség már gyermekkorában megmutatkozott benne, amely hivatottá tette a vezérségre. Ifjúkori olvasmányaiban ismerkedett meg Kossuth alakjával, aki nagy hatással volt rá és innen ered már a Duce szeretete a magyarok iránt. Ez a szeretet elkíséri őt akkor is, amikor Olaszország vezérévé lesz. A magyarok Mussoliniben magukhoz hasonlót látnak. A hasonlóság a teremtő egyéniség, az adott szóhoz való hűség és bátorságban nyilatkozik meg és ez az egymásrataláltság fűzi össze Mussolinit a magyarokkal. Mussolini szavaival fejezi be az előadását, amely szerint amíg Magyarország sebeit meg nem gyógyitják, addig nem lehet szó a Dunamedence békéjéről. Ez a pár szava a Ducenak kifejezi az olaszok jövő célkitüzéseit.

A nagy érdeklődéssel és sok tapssal kisért előadást dr. Pap Károly egyetemi tanár köszönte meg olasz nyelven.

„Szégyenében" meztelenre vetkőzött egy megidézett a járásbiróságon

Budapest, január 23. Szombat délben a budapesti járásbiróságon Kovács Lajos géplakatost detektívek vezették elő a tárgyalásra egy villamosjegycsalási ügyben. A géplakatos ordítozni kezdett:

— Micsoda szégyen! Hogy mernek detektivekkel elővezettetni?

Aztán levetette magát a földre, hangosan kiabálni kezdett és leszórta magáról a ruháit. Amíg egy jegyző rendőrért szaladt, a férfi teljesen meztelenre vetkezett, csak a cipőit hagyta magán. A meztelen embert a rendőr csak nehezen tudta megfékezni és bekisérni a kapitányságra, ahol megindították ellene az eljárást. Egy nőt, Farkas Jolánt, szintén előállított a rendőr, mert a meztelen férfi megfékezése közben izgatott a rendőrök ellen.

25 évre biztositanák a békét a francia-német megegyezés gyarmati engedményei

Németország nem titko ja megelégedését

Páris, január 23. Blum miniszterelnök és Eden külügyminiszter párisi megbeszéléséről kiszivárgott értesülések, valamint Genfből és Berlinből érkező sajtóhirek ismét az érdeklődés előterébe állitották a francia-német közeledés ügyét. Párisban ma este bizakodóan itélik meg a helyzet kilátásait és remélik, hogy január végéig a nemzetközi légkörben határozott javulás fog beállani. A sajtó úgy értesül, hogy Eden és Delbos keddi megbeszéléseinek egyik főtárgya szintén a francia-német közeledés ügye lesz.

Anglia — irja a Libertée — azt óhajtja, hogy ez a közeledés a legközelebbi jövőben valóra váljék.

Az Intranzigeant angol forrásból úgy értesül, hogy Blum miniszterelnök Edennel folytatott párisi megbeszélése következtében határozottan kifogja jelenteni, hogy Franciaország és Anglia hajlandó békejobbot nyujtani Németországnak és a két nagyhatalom hatásos gazdasági együttműködést ajánl fel, ha viszont a német kormány ezzel szemben bizonyos politikai kötelezettségeket vállal.

Berlinből érkezett táviratok szerint Hitler január 30-án Bécsben offenzivát fog megindítani a nyugati nagyhatalmakkal való együttműködés német tervét közvetlenül a birodalmi gyülés megnyitása előtt fogják eljuttatni a külhatalmak kormányaihoz.

A Le Journal berlini tudósítója részleteket közöl Francois Poncet és Neurath legutóbbi 3 óra hosszat tartó megbeszéléséről. Felmerült az a terv, hogy Németország is részt kapjon egyes francia gyarmatok gyümölcsöztetéséből. Német részről nem titkolják megelégedésüket. Ha — mondotta egy magasrangú német személyiség a Journal tudósítója előtt, — csak a negyedrésze is valóra válik a kilátásba helyezett dolgoknak, a béke 25 éven át biztositva van.

— **Asztma és szivbetegség,** mell- és tüdőbaj, görvély- és angolkór, a bőr megbetegedései és furunkulózis eseteiben a mindig kellemes hatású természetes „Ferenc József" keserüvíz az emésztőcsatornát kitisztítja s a gyomor és belek működését kitünően szabályozza. Hírneves európai és amerikai klinikusok tuberkulótikus egyéneknél tapasztalták, hogy a betegség kezdetén jelentkező őszékrekedések a Ferenc József víz használata folytán lényegesen enyhülnek. Orvosok ajánlják.

Időjóslás

Élénkebb délkeleti, déli szél, ködképződés főleg a nyugati megyékben. A hideg nyugaton kissé csökken, kelet nem változik.

ÖSSZEFÉRHETETLENSÉGI BEJELENTÉS A BELÜGYMINISZTER ELLEN

Budapest, december 23. Szombaton este politikai körökben hire terjedt, hogy Klein Antal országgyülési képviselő, a független kisgazdapárt tagja kedden saját nevében összeférhetetlenségi bejelentést tett Kozma Miklós belügyminiszter ellen és azt részletesen megindokolja.

FEBRUÁR 2-ÁN LESZ AZ UJ MAGYAR VONÓSNÉGYES HANGVERSENYE

Február 2án rendezi a Zenekedvelők Köre ezévi negyedik bérleti estjét. Ez alkalommal a kamarazene hiveinek nagy örömére az új magyar vonósnégyes jön Debrecenbe. Velencében első díjat nyert a nemzetközi zenei zsüri előtt. Milánóban, mint a reprezentáns magyar művészegyüttest ünnepelték. Londonban világhirre vitte Bartók legujabb kvartettjét.

Debrecenben Schumann: Zongorakvintettjét játszák, a zongoraszólamban dr. Baranyai János közreműködésével bemutatják Kodály magyar témáju II. kvartettjét és végül előadják Csajkovszky finom D-dur vonósnégyesét, azt a mélyen poétikus művet, amelyet a debreceni közönség néhány évvel ezelőtt ugyancsak a Zenekedvelők köre hangversenyén a drezdai vonósnégyes interpretálásában szeretett meg.

A hangverseny jegyeit hétfőtől kezdve árusitják a Méliusz könyvkereskedésben és a Bika előcsarnokában.

GÖRING ELUTAZOTT RÓMÁBÓL

Róma, január 23. Göring és Mussolini megbeszéléséről a következő hivatalos jelentést adták ki:

Mussolini miniszterelnök ma délben a Palazzo Veneziában Ciano gróf külügyminiszter jelenlétében összefoglaló megbeszélést folytatott Göring porosz miniszter elnökkel azokról a kérdésekről, amelyek az előbbi megbeszélések tárgyai voltak. Göring este 7 órakor különvonaton utazott el Rómából.

— **Vásároljon a FÜGGETLEN UJSÁG-ban hirdető cégeknél!**

Hélfőn folytatódik az Ady Társaság előadássorozata

Juhász Géza a magyar irodalom formáló erőiről, — Kondor Imre a nacionalizmusról.

Az Ady Társaság hétfőn délután hat órakor az Ujságiró Clubban folytatja jubiláris sorozatát, amelyet Debrecen szellemi vezető rétegének egyre fokozódó figyelme kísér.

Szalkalommal két olyan előadás van műsoron, amely a közönség szélesebb köreit is érdekelheti. Juhász Géza a magyar irodalom formáló erőit ismerteti, azt a kérdést vetve fel elsősorban, mit adott remekműveinkhez a magyarság s mi volt ezekben az alkotásokban az európai szellemközösség hatósugarainak eredménye. Bemutatja azt a módszert is, melyel irodalmunk tényeit könnyen csoportosítható formában a középiskolás ifjúság élményévé lehet tenni, úgyhogy előadása az irodalom- tanárok érdeklődésére is igényt tarthat. Egyben ez lesz a bevezetője a jubiláris program magyar irodalmi sorozatának.

Kondor Imre előadása is általános érdekű: a nacionalizmus prob'émáit fogja tárgyalni. Vissza megy a kérdés 19. századi forrásaihoz s a maga szokott közvetlen módján, de mindig a jelenségek mélyéig hatolva, mutatja be korunknak ezt az örvendetes áramlását s megállapítja, mi az értéke az emberi szellem fejlődése szempontjából.

Az előadásokra látogató havi jegy egy pengőért, esetenkint húsz fillérért kapható este a pénztárnál.

A nyilaspárti bútorok visszaadására kötelezték ifj. Balogh István pártját

Ismeretes ,hogy a magyarországi nyilaskeresztes párt két táborra szakadt. Egyik csoport Festetics Sándor grófot, a másik ifj Balogh Istvánt valija vezérének. Amikor a párt kettészakadt, természetesen idegen párthelyiségbe költözött az egyik csoport. Festetics hívei költöztek el a régi Piac uccai helyi égből, azonban a butorokat nem vitték magukkal, mert ifj. Balogh István emberei megakadályozták az asztalok, szekrények és tintatartók elszállítá át.

Festeticsék pártja pert indított a járásbíróságon a bútorok visszatartása miatt.

Dr Jármy Ferenc járásbíró tárgyalta az érdekes bútorpert.

A két pártügyész nagy vitákat rendezett a bíró előtt annak eldöntésére, hogy vajjon jogi személy-e Festeticsék pártja.

— Nincs a pártnak szervezeti szabálya — mondotta dr Gönczy Sándor, ifj. Balogh pártjának képviselője — csak tervezet van, amit nem hagytak jóvá a tagok.

Dr Szentpály Kálmán ügyvédjelölt viszont kijelenti, hogy minden egyes tagot kioktattak a szervezeti szabályok felől, azt nem tudja, hogy jelenleg hány tagja van a pártnak, mert sokan kiléptek, de Szabolcs és Bihar teljesen az övék, erre hajlandó esküt is tenni.

— Nem jó könnyelműen esküt tenni! — mondja az egyik ügyvéd.

— Nem lehet félrevezetni a bíróságot! — feleli a másik és gúnyosan mosolyog.

— A bíróságot nem akarja senki félrevezetni, hacsak az ellenfél nem — vág vissza ifj. Balogh képviselője.

Meredten néznek egymásra. Biztosra lehet venni, hogy ebben a pillanatban nem a zsidókat gyűlölik legjobban.

A bíróság ítéletében helyt adott Festeticsék kérelmének és kötelezte ifj. Baloghékat, hogy a bútorokat szállítsák vissza, vagy fizessenek meg 484 pengőt. Azonkívül 70 pengő perköltségben is elmarasztalta ifj. Balogh pártját a bíróság.

Trunkhahn POSZTÓGYÁR
szövetei közvetlen a gyárból
IV. PROHÁSZKA, OTTOKÁR - U. 8.
VI. TEREZ - KÖRUT 8.
VIDÉKRE MÉG MA KÉRJE SZÖVETMINTÁINKAT!
Gyártelep:
BUDAPEST, XI., LENKE UT 117.

LAPUNKAT PARTOLJA, HA A »DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG«-BAN HIRDETŐ CÉGEKNÉL ESZKÖZLI VÁSÁRLÁSAIT

Több fényt otthonába!
Tungsram
DUPLASPIRÁLLÁMPA

10 évre szállitották le a feleséggyilkos hajdúszoboszlói hentes büntetését

Tavaly júniusban borzalmas gyilkosság történt Hajdúszoboszlón. Balogh Sándor hentes 18 késszúrással megölte feleségét.

A hentesmester rossz életet élt feleségével, aki hat gyermekével együtt ott is hagyta férjét. Balogh azonban nagyon szerette az aszonyt. Többször levelet irt neki, melyben könyörgött, hagy térjen vissza hozzá a gyermekekkel. A levelek azonban mindannyiszor felbontatlanul jöttek vissza. Balogh erre személyesen ment a feleségéért, az anyósa azonban kiutasította a házból. Az elkeseredett ember többször megpróbálta még felesége visszahívását, azt hazudta az asszonynak, hogy nagyszerű állást kapott, jól keres, könyörgött neki, a felesége azonban ajtót mutatott.

Júniusban aztán abbahagyta a könyörgést, de vásárolt egy nagy konyhakést és reszelőt. Borotvaélesre reszelte a kést és lesben állt az anyósa kertjében. Amikor felesége a kerthez ért, a hentesmester előugrott, nekirontott a szerencsétlen asszonynak és 18 késszúrással valósággal összekaszabolta. Megvárta, amíg az aszony utolsót hörgött, aztán jelentkezett a csendőrségen.

A debreceni törvényszék előtt azzal védekezett, hogy a szerelem elvette az eszét. A felesége visszajött volna hozzá, de az anyósa állandóan ingerelte. Nem ölési szándékból vette a konyhakést, hanem öngyilkos akart lenni. — Amikor az anyósát meglátta, elveszlette az eszét és megölte a feleségét.

A törvényszék nem fogadta el Balog védekezését és házastárson elkövetett szándékos emberölés bűntette címén 12 évi fegyházra ítélte.

Fellebbezés folytán került az ügy szombaton a debreceni ítélőtábla elé, a hentesmester itt is fenntartotta a törvényszéken tett vallomását:

— Nem öt akartam megölni. Szerettem, de soha sem volt velem megelégedve, pedig szorgalmas voltam, dolgoztam éjjel, nappal.

Az ítélőtábla a vád- és védőbeszéd után 10 évi fegyházra szállította le a hentesmester büntetését. Az ítélet nem jogerős.

Ferblizés közben csaknem agyonütötte egy vaskerek

Grünwald Lajos kereskedelmi utazó tavaly egy ismerősével együtt utazott a Nyirségvnáza—Debrecen között közlekedő vonaton. Utazás közben ferblizni kezdtek és annyira elmerültek a játékban, hogy észre sem vették, amikor az egyik állomáson Grósz Miksa kereskedő egy nagy csomagot helyezett el a felettük levő csomagtartóban. Amikor már az állomáshoz közeledett a vonat, Grósz bejött a csomagért. Leemelés közben azonban egy tíz kilós vaskerék kiesett a csomagból és pont a nyugodtan ferbliző Grünwald fejére zuhant, aki a hatalmas ütéstől nyomban összeesett és alig tudták felocsolni.

A debreceni törvényszék emiatt Grósz Miksát gondatlanságból okozott súlyos testisértés címén jogerősen 50 pengő pénbüntetésre ítélte.

Hungária filmszínház
Mindenki, aki megnézte, szebbnél-szebb dicsérő szavakkal illeti WILLY FORST uj filmjét, uj diadalát, az
„Allotriá"-t,
mert olyan
frappáns,
szellemes,
ragyogóan vidám
és kacagtató
amilyen vigjáték még nem volt!
Feltétlenül meg kell néznie Onnek is!
Előadások: Ma vasárnap d. u. 2, 4, 6, 8 órakor, hétfőn: d. u. 4, 6, 8 órakor.

Az Apollóban
MA, VASÁRNAP D. U. 2, 4, 6, 8-kor
HÉTFŐN D. U. 4, 6, 8-kor
UTOLJÁRA
az izgalmas filmek diadalmas sikerű koronája: a
„Fekete légió"
EZER MEGLEPETÉS!
EZER IZGALOM!
Váltson előre jegyet!

A halotthamvasztásról

Irta: Dr. Balkányi Ede nyug. tisztiorvos, tb. v. főorvos

Mielőtt Köztemetőnk rendeltetésének átadatott volna, körülbelől öt év előtt, a törvényhatóság egyhangú határozattal fordult a belügyminiszterhez a krematórium üzembehelyezése iránt. A felterjesztésre olyan értelemben válaszolt a miniszter, hogy a halotthamvasztást országosan kívánja rendezni, ami a kérdésnek ad graecas kalendas való elodázását jelentette, mert hiszen csak a debreceni krematóriumról volt szó, az országban más ilyen intézményről sem akkor, sem azóta szó nem esett.

Miután a tervek jóváhagyattak, implicite értetődött, hogy a hamvasztásnak akadálya nem lesz és itt kell rámutatnom dr. Magoss György nyug. polgármester úr tévedésen alapuló nyilatkozatára, hogy »baklövés volt a krematóriumot előbb megépíteni, mintsem annak használatba vehetése biztosítva lett volna«. Igenis, a tervek jóváhagyást nyertek és azáltal, hogy az üzembehelyezést nem engedélyezték, a városnak felesleges kiadása keletkezett, 47.000 pengőbe került a megépítés, az üzembehelyezés megtagadása folytán pedig tetemes jövedelemtől esett el a város, mert meggyőződésem, hogy

a debreceni krematóriumot nemcsak a városban, az országban, de országunk határain túlról is igénybe vették volna

és az ebből származó jövedelem a milliós deficittel dolgozó városi háztartáson enyhített volna.

És miért a nagy idegenkedés a halotthamvasztástól? Eltekintve a még felsorolandó okoktól, ez a babonában, az előítéletben és a maradiságban keresendő, ezek azonban a haladás és a felvilágosultság előretörésével előbb-utóbb helyt kell, hogy adjanak az okos és praktikus felfogásnak.

Amíg a technika nem nyujtott lehetőséget a holttest gyors és tökéletes elhamvasztására, nem lehetett arra gondolni, hogy az eddigi, az összes civilizált népeknél szokásos elföldelés helyett az elhamvasztás gondolatával megbarátkozzanak, ma azonban a halotthamvasztó berendezések tökéletesen megfelelnek a célnak, mert az elhamvasztás — nem úgy, mint évtizedek előtt, amikor a csontok csak elszenesedtek — ma egészen tökéletes: tisztán megmarad a hamu, melyet megfelelő tartályban elhelyezve, emberi számítás szerint örök időkre meg lehet őrizni, — amint

a nemrég elhalt híres olasz iró, Pirandello hamvait márványtartályba helyezték

és Sziciliában egy múzeumban örök időkre őrizni fogják, de a crematóriumban elhelyezett hamvakat is a végtelenségig őrizhetik.

A halotthamvasztás hygienei szempontból nagy fontosságú, ezt igazolják a mult század utolsó évtizedeiben megtartott hygienei kongresszusok is, melyek kivétel nélkül a hamvasztás mellett foglaltak állást és határozataikban az illető kormányokat arra kérték, hogy legalább is a fakultativ hamvasztást engedélyezzék és a hamvasztás eszméjének terjesztését ne akadályozzák. Feltűnő, hogy egyes országok kormányai, főleg a keleti államokban, mereven elzárkóznak a hamvasztás eszméje elől. Talán és legfőképpen vallási és kriminologiai szempontok vezetik felfogásukban, azonban könnyű kimutatni, hogy ezek a kifogások és aggályok nem helytállók.

Gazdasági okokból nagyon fontos, hogy

a nagy városok közelében létesített temetők tehermentesítésére bevezettessék a hamvasztás.

A berlini nagy temetőnek, a bécsi Centralfriedhofnak területei szűknek bizonyulnak, tehermentesítésük céljából mindegyik krematóriumot létesített, a párisi Père-Lachaise temetőben levő két hamvasztó évente 5—6000 halottat hamvaszt, — mi lesz, ha mindez nem lesz képes tehermentesíteni a férőhelyeket és mindig újabb és nagyobb területeket kell temetkezési célra szerezni, ami e világvárosok közelében csak nagy anyagi áldozatok árán és így is csak nagyon nehezen történhetik? Nem marad hátra egyéb, mint egymás fölé helyezni a halottakat, vagy a régibb holttesteket kiásni és a megmaradt csontokat közös sírba helyezni, ez pedig olyan kegyeletsértés lenne amit mindenképpen el kell kerülni.

Jelen voltam Wienben egy

katholikus szertartás szerinti hamvasztásnál,

azt mondták, hogy neo-katholikus szertartás volt, bár egyáltalán nem volt észlelhető, hogy nem ó-katholikus ritus szerint történt a ceremónia. Mondhatom: ünnepélyes és mély hatást gyakorolt a jelenvoltakra. A szertartást végző pap beszédének utolsó mondatai közben a koporsó lassan süllyedt a mélybe, eltűnik a jelenlevők szemei előtt, a földbetevésnek, a koporsó fedelére való röghullásnak fájdalmas érzése nem zavarja az áhítatos csendet, a szertartás maga a gyászolók kegyeletes érzéseinek a legmesszebbmenően is eleget tesz, emellett a temetési költség is minimális és a szegényebb sorsú is méltó temetést rendezhet hozzátartozójának.

Közegészségi szempontból igen fontos a hamvasztás,

különösen járványos időkben. A mult század 80-as éveiben Astrachánban a bubo-pestis dühöngött s a járvány tovaterjedését csak úgy tudták megakadályozni, hogy a halottakat és minden ingóságaikat elégették, majd az egészséges embereket eltávolítva, az egész helységet felperzselték. — Ilyen drasztikus eljárásra nem gondolok, de veszélyes járvány esetén a tűz általi fertőtlenítésre gondolni lehet. Olvasom, hogy Holland-Indiában már fellépett a pestis-kolera, a mai sűrű közlekedés mellett Európába is elhurcolhatják, tehát az emberiség érdeke, hogy legalább a nagyvárosokban elégetési központok legyenek.

Különösen két oldalról argumentálnak a hamvasztás ellen: jogi és vallási kifogásokkal. A jogi érvek azt vetik ellene, hogy

a hamvasztás révén később kideríthető bűnesetek bizonyítékai örökre megsemmisülnének

s ez kétségkívül igen komoly ellenvetés. Ilyen esetek azonban könnyen elkerülhetők, ha orvos által megejtendő alapos halottvizsgálati szemle megállapítja a halál okát s ha ennek elenére is kétség merülne fel a természetes halál-ok tekintetében, a megejtendő boncolás minden kétséget kizáróan megállapítja a halál okát.

Ilyen jogi aggályokat bizonyára hangoztattak a nyugati államokban is, ahol krematóriumok működnek, azonban az alapos halottszemle, s ha szükséges, a boncolás alkalmazása ezeket az aggályokat eloszlatták és

nem igen olvasunk arról, hogy a hamvasztás következtében bűnesetek felderítetlenek maradtak volna.

A másik ellenvetés vallási szempontokat tol előtérbe. Az összes keresztény felekezetek legkiválóbb egyházférfiai, köztük Scipione Piatelli apát, a modenai egyetem világhírű egyházjog professzora, a hullaégetést vallási szempontból megengedhetőnek tartották és kimutatták azt is, hogy sem a keresztény vallás megalapítójának irásai, sem az evangéliumok a holttest földi maradványainak tűz által való megsemmisítésére nézve tiltó szót nem tartalmaznak. Az elhamvasztás és az eziránti mozgalom nem a vallás és kegyelet elleni mozgalom, a hamvasztás a földöntúli életben való hitet nem ingatja meg, mert

csak a lélek, a testtől megszabadulva, száll fel a mennyekbe

és független attól, hogy földi maradványai hamvasztás, vagy a földbe való tevés, tehát lassú enyészet által semmisülnek meg.

Az összes nyugati államokban és Amerikában megengedett a fakultativ hamvasztás, csak nálunk vannak érthetetlen ellenvetések, idegenkedések a hamvasztással szemben, holott mi is kultúrnép vagyunk és láthatjuk, hogy a kultúrnépeknél ez a kérdés már elintézést nyert, mert azok meggyőződtek arról, hogy a hamvasztás közegészségi, esztétikai és kegyeleti tekintetben fölötte áll a szokásos földbetevés gyakorlatának és végre, joga kell legyen mindenkinek, hogy földi maradványainak miként való megsemmisülése tekintetében határozzon. Csak a hamvasztás által válik valóra és érthetővé az a régi mondás, hogy: »Béke hamvaira!«

A juhtartó gazdáknak nélkülözhetetlen a **repcedara**, továbbá a **tehén-** és **sertéstartó** gazdáknak a **napraforgó pogácsa dara.** Ezen cikkek a legolcsóbban beszerezhetők a

MEZŐGAZDÁKNÁL,

Debrecen, Hunyadi ucca 13. szám.

Emészthető fehérjekimutatás:
korpában: 8—9%
repcedarában: 22—23 %
napraforgódarában: 28—29%.

Norvég csukamájolaj újból kapható.

Hatóság rágalmazása, becsületsértés és hitelrontás indul az új nyilas röpirat szerzői ellen

A Standard-rádió igazgatója, aki vezető tagja a katolikusságnak, Földes Sándor méltatlan meghurcolásáról.

A debreceni nyilaskeresztesek néhány nappal ezelőtt röpiratot osztogattak az uccákon. Az ocsmány tartalmú és valótlanságoktól hemzsegő nyomtatványban az egyik ismert és köztiszteletben álló debreceni kereskedő, Földes Sándor ellen intéztek felháborító és durva támadást. A röpirat általános megütközést keltett még azokon a helyeken is, ahol már az eddig kibocsátott röplapok alapján nem volt ismeretlen a Festetics-párti röpiratírók útszéli és hazugságokkal teletüzdelt „propagandája".

Földes Sándor, aki ellen a legutóbbi röpiratot kibocsátották, ezeket mondotta munkatársunknak:

Mindenki, aki ismer engem, tisztában van a multammal és tudja, hogy mindenkor hazafias, magyar polgár voltam. A kommunisták letartóztattak, később pedig a fehérek számára végeztem igen fontos és a magam életét veszélyeztető feladatot. Ebben a röpiratban azt írják rólam, hogy 40.000 pengőt nyertem sorsjegyen. Ezzel szemben az a valóság, hogy még csak sorsjegyem sem volt soha. Ellenben, igen is volt hadikölcsönöm: 110.000 koronát jegyeztem erre a célra.

Azután vallásellenes eljárásnak minősítik, hogy a kirakatomban Szent Péter papirból készült alakja áll, reklámul a Standard rádiógyár cikkeihez. Erre vonatkozólag le kell szögeznem azt a tényt, hogy ezt a reklámot maga a Standard rádiógyár küldte nekem. Az a gyár, amelynek igazgatója Leitner Nándor, aki egyik vezető tagja a magyar katolikus társadalomnak. Leitner igazgató a legnagyobb felháborodással értesült erről a röpiratról és kijelentette, hogy a gyár ugyanezzel a reklámmal dolgozik minden nagy városban, de sehol nem emeltek kifogást ellene.

A röpirat szerzői ellen — mondotta végül Földes Sándor — ma megtettem a feljelentést rágalmazás, becsületsértés és hitelrontás címén.

*

Nincs kétségünk, hogy az eljárás során teljes elégtételt kap Földes Sándor, aki a debreceni kereskedőtársadalomnak köztiszteletben áll ótagja. Információnk szerint különben a röpirat szerzői ellen hatóság megrágalmazása címén is eljárás indul.

Debrecenieknek szállodája Pesten

a

Metropole

Rákóczi ut 58. a város szívében 150 szobás modern családi szálloda minden kényelemmel. Kávéházában Pest és a vidék előkelő közönsége találkozik. A János Vitéz Sörözőben a rádióból közismert FARKAS BÉLA és tempós cigányai játszanak esténként. A gyönyörű Télikertben délután és este tánc. Virányi amerikai rádió zenekara, Nagy Mária énekel.

Lapunk olvasóinak lemérsékelt szoba- és penzióárak. Telefon: 1-389-50.

— **Famunkások álarcosbálja.** Ez évi február 6-án tartják a debreceni famunkások a Munkás Otthonban nagyszabású szokásos — évente megrendezett álarcos báljukat. Az álarcosbálon kiosztásra kerülő értékes faipari müremek bútordarabokat máris megtervezték és munkába vették az egyes műhelyek munkásai és január 25-étől megtekinthetők lesznek a Faipari Rt. **bútorüzletében, Piac uccán.**

Tarka sorok

NEMRÉGEN beszélte el dr. Szentmihályi János, a debreceni társaság egyik népszerű, fiatal tagja a következő aranyos históriát: A villamoson ülök és ujságot olvasok. Valahogy ösztönszerüleg megérzem, hogy valaki velem együtt olvassa a lapot. Oldalt nézek és látom, hogy egy cvikkeres úr belemélyülten tanulmányozza az egyik cikket. Nem nagyon szeretem az ilyen beleolvasókat, de azért türelmesen hagytam, hogy olvasson az én ujságomból. Bár kedvem lett volna megkérdezni, hogyha ennyire szeret olvasni, miért nem vesz maga is ujságot. Nem szóltam, hagytam hadd szórakozzon. Egyre jobban beletemetkezett, válla már majdnem a fejemen volt, egészen belehajolt az ujságba. És ekkor udvariasan megkérdeztem: »Lapozhatok, uram?...

*

ÉRDEKES lovagias ügy zajlott le a héten Debrecenben. Az előkelő szórakozóhelyen megjelent feleségével együtt egy ismert társaságbeli úr. Mikor aztán néhány óra multva távoztak, a férj úgy hallotta, hogy az egyik asztalnál ülő úr a következő megjegyzést teszi rá: »Ez nem ember!« Természetesen másnap már megtörtént a provokálás. A segédek azonban meglepetve hallották, hogy a kihivott fél nem tud semmit a sértésről. Kijelentette, hogy ő nem használta az állitólagos sértő kijelentést. A provokáló ezzel szemben határozottan állította, hogy határozottan hallotta a sértést, mégpedig ellenfelének a szájából. Sőt még a felesége is hallotta. A segédek ekkor az urinasszonyhoz fordultak, aki csodálkozva hallotta az esetet és azonnal kijelentette, hogy nem tud semmiről, nem hallott semmit. Tanu tehát nem volt. Az állitólagos sértést a sértetten kivül senki sem hallotta, igy tehát a segédek megállapitván, hogy nyilván félreértés történt, sértés nem hangzott el, az ügyet szabályszerüen elintézettnek, illetve meg nem történtnek vették.

*

MEG kell emlékeznünk a Csokonai-színház most feltünt fiatal tagjáról: Seprényi Lajosról. Horváth Árpád igazgató a karba szerződtette a szerény és ismeretlen fiatalembert, akiről már az első hónapok alatt kiderült, hogy egyik legtehetségesebb tagja a társulatnak. Az Antigone egyik nehéz szerepét, az egyik karvezetőt játszotta olyan megdöbbentő erővel, hogy a hozzáértők rögtön felfigyeltek rá. Epizódfiguráival azóta is sok sikert aratott a fiatal színész, akinek nagy jövőt jósolnak a színházi emberek.

*

ENNEK a hétnek legkegyetlenebb szóvicce az egyik szerkesztőségben hangzott el. Fiatal kollégánk, aki rajongója a cukrászsütemányeknek, a szerkesztőségi szolgát elküldte a cukrászdába. «Hozzon nekem, Marci — mondta — két habrollót. De ha már kifogyott a habrolló, hozza el a cukrászda rollóját!...«

*

NAGY Rino Alessi-láz volt a héten a színháznál. A szorgalmas készülődés közben azonban jutott idő a tréfára is. A színház vokáltercettjének egyik tagja, Bárány László a következő sajátgyártmányú strófával házalt pénteken a prózai tagoknál:

Bemutató ma lesz itt
Rino, a' lesz itt,
Siker ha lesz itt:
Nem lesz dalesz itt.

SZEZONVÉGI KIÁRUSITÁSUNK
28-án, csütörtökön reggel kezdődik,
ELKÉPESZTŐEN OLCSÓ ÁRAKKAL.
Figyelje kirakatainkat! Olvassa el a jövő heti hirdetésünket!
CSILLAG TESTVÉREK
Piac és Simonyi u. sarok.

EGYIK fiatal debreceni író két évvel ezelőtt előleget vett fel egy fővárosi szinpadi kiadótól még el nem készült darabjára. A darab még mindig nincs készen s az ifjú író a napokban erélyeshangu felszólító levelet kapott a kiadótól: vagy irja meg a darabot, vagy fizessen vissza kétszáz pengőt. Ezt az esetet a bohém így panaszolta el kollégáinak: »Micsoda szemtelenség kell hozzá, két évvel ezelőtti marhasággal zavarni az embert!« Egy kolléga rögtön kész volt a válasszal: »Nemhogy örülnének, hogy nem kapták meg a darabot!...«

(c. gy.)

Halált kérek! Nem megyek a dologházba!

— mondta a tanyai tolvaj, akit másodszor küldenek ötévi dologházba

Vég István napszámos 30 rendbeli lopás miatt élete nagyrészét különböző börtönökben töltötte. Tavaly szabadult ki a kőhidai szigorított dologházból, ahol öt évet ült. Kiszabadulása után Debrecenbe jött és a Bellegelőn éjszaka ki akarta fosztani Sándor Ferenc gazdálkodó tyúkólját. A kakas kukorékolására azonban figyelmes lett a gazdálkodó két fia és a tyúkól ajtójában lefülelték a tolvajt. Megkötözték és szekéren hozták be a csendőrségre, ahol őrizetbe vették.

A törvényszék előtt beismerte bűnösségét és könyörgött, hogy ne vigyék vissza a dologházba, mert ott szerinte mérges gázokkal akarják őt kifüstölni.

A bíróság lopás bűntettében mondotta ki bűnösnek Vég István és visszautalta a szigorított dologházba, amelynek legkisebb időtartama öt év.

Amikor Vég meghallotta a súlyos ítéletet, elsápadt, reszketni kezdett és felkiáltott:

— Nem nyugszom bele! Halált kérek! Nem akarok visszamenni a dologházba, inkább halált kérek!

Véget ezután visszavitték a fogházba.

Meteor csillár
szabott áron
a lerakatnál **Piac u. 9.**

Varga Zsigmond előadása a Csokonai Körben

A Csokonai Kör 29-iki estélyén drVarga Zsigmond egyetemi tanár, a a kollégiumi könyvtár tudós igazgatója tart értekezést „Csokonai-emlékek Debrecenben" címmel. Ez emlékeket, jelenlétét, számát és természetét senki sem ismerhetem jobban, mint a kiváló előadó, hiszen azok túlnyomó részét éppen ő őrzi a kollégium híres könyvtárában. Köztudomású, hogy a Csokonai-emlékek a nagy költő hányatott élete folytán többfelé szétszóródtak, de színe-java mégis visszakerült Debrecenbe s itt alkotja a magyar szellemi élet jelentős birtokállományát. Előadó azt fogja kimutatni, hogy az emlékekben benne él az egész Csokonai és Csokonai költőiségének legkiválóbb megnyilatkozása s ha csak ezek maradtak volna is fenn, megismernénk belőlük szinte elégséges mértékben Csokonai páratlan nagyságát s szellemének Debrecen lelkével a kollégium ősi hagyományaival való összefonttságát. Meglepetést fog kelteni, hogy az előadó több olyan Csokonai emlékről számol be, amelyek eddig ismeretlenek voltak s amelyeket a kollégiumi könyvtár anyagának éppen ő általa eszközölt lelkiismeretes átkutatása hozott felszinre. Ez örvendetes nagy meglepetésre különös nyomatékkal szeretnők felhívni Debrecen érdeklődő közönségének szives figyelmét. Az élvezetes műsoron Csokonai dalokat énekel H. Neményi Lili, zongorán kíséri Szabó Emil, költeményeiből olvas fel vitéz Képestarjay Szilárd (Harsághy Pál) és Vályi Nagy Géza, énekszámokat ad elő a Városi Dalegylet. A megnyitót dr Pap Károly elnök mondja.

Monostorpályi kovács hirtelen halála Debrecenben

Kiss András 54 éves családos gépészkovács tegnap Monostorpályiból bejött Debrecenbe, hogy disznóöléshez szükséges füszereket szerezzen be. Kiss András egyik ismerősénél, Tóth Béla Késes ucca 56. szám alatt lakó postatisztnél szállt meg és nála is vacsorázott. A vendég este jóizüen vacsorázatt éppen, amikor feje hirtelen lehanyatlott és még mielőtt orvosért küldhettek volna, ott az asztalnál nyomban meghalt. A kihivott mentők már csak a beállott halált állapithatták meg.

Kiss András holttestét felboncolták és ebből kiderült, hogy a középkoru férfit szívébnulás ölte meg.

A FÜGGETLEN UJSAG hirdetései mindig eredményesek!

Rágalmazási per a pincsirablásból

A pincsi-ügy újból a bíróság elé került. A napokban tartott tárgyalást a járásbíróság Dávid Albertné Rákóczi-ucca 30. szám alatt lakó asszony feljelentése ügyében, aki elmondta, hogy Tóth Istvánné kilopta az ablakból a pincsikutyáját. A bíróság polgári perre utasította a feleket és a polgári per elbirálásáig felfüggesztette az eljárást.

Most rágalmazás címén tett feljelentést Tóthné ellen, előadva, hogy Tóthné miközben az ablakon át elragadta a pincsit, őt és kiskorú fiát tolvajnak, kutyarablónak nevezte.

A vádlott asszony tagadta a vádat, mire felvonultak a tanuk. Elsőnek Dávidné kiskorú fia vallott:

— A pincsit kicsit tartásra odaadtuk Tóthnénak, később azonban, amikor ő nem volt otthon, elmentem és elhoztam a kutyát. Szeptemberben az ablakban könyököltem a pincsivel mikor jött Tóthné, felugrott az ablakhoz és lekapta a pincsit. Szidott és kutyarablónak, tolvajnak nevezett.

Felvonultak a kofaasszonyok. Elmondották, hogy látták a pincsit, ahogy ült az ablakban, hallották is a kiabálást, a pincsi vonitását és az asszonyok sivitását.

A bíróság rágalmazás vétségében bűnösnek mondta ki Tóthnét és 15 pengő pénzbüntetésre itélte. Tóthné fellebbezett s igy a törvényszék is foglalkozni fog a pincsi üggyel.

Anyakönyvi hirek

A debreceni anyakönyvi hivatalnál e hó 23-án, szombaton, a következő bejelentések történtek:

Születések: Nagy István napsz., fia István, Nagycsere 103. Kardos Lajos máv. altiszt, leánya Teréz, Egyletkert u. 16. Szatmári Mihály lakatos s., fia Béla, Rugonfalvi u. 11. Báthory István süteményárus, leánya Ada, Péterfia u. 53. Rátonyi Sándor törzsőrm., leánya Olga, Kassai ut. 29. 1 halvaszületés és 1 törvénytelen újszülött.

Házasságok: Szemere István gazdálkodó—Nagy Eszter; Szabó Lajos—Simon Ilona, Barczaság u. 42. Dr. Gaál József p. ü. fővigyázó—Bartha Róza, Biharkeresztes. Nagy József fm.—Bak Margit, Déli sor 11. Dr. Nagy Zsolt tb. városi fogalmazó—Rex Kiss Margit, Szent Anna u. 29. Czakó István szobafestő s.—Poresin Erzsébet, Böszörményi út 87. Fedák Tibor honv. számv. s. tisztv.—Békefi Anna.

Halálozások: Nagy József ref., 76 éves, Garai u. 11. Martonffi József r. kath. 62 éves, Buza u. 4. Özv. Balog Bálintné ref., 52 éves, Fancsika 61. Gál Miklós ref., 23 éves, Bercsényi u. 50.

Potom árért vehet
férfiruhát
az udvarban
Csapó ucca 14. szám
RUHACSARNOK

Vasárnapi istentiszteleti rend

REF. TEMPLOMOKBAN. A Nagytemplomban d. e. 10 órakor dr. Karkas Pál, d. u. 5 órakor Kulcsár Ferenc, Kálvintér 5. sz. d. e. 11 órakor dr. Soós Béla; Uj Dóczi tornateremben d. e. 10 órakor Baja Mihály; az Árpádtéren d. e. 10 órakor Márki Kálmán, d. u. 3 órakor Nagy Sándor; az Ispotályban d. e. 10 órakor Molnár Ferenc, d. u. 5 órakor Szenes László; a Homokkertben d. e. 10 órakor Tamás Ferenc, d. u. 5 órakor Losonczi Géza; a Kerekestelepen d. e. 10 órakor Erdei Mihály, d. u. 3 órakor Kiss István; a Wolafitatelepen d. u. 3 órakor Soós András th.; a Nyilastelepen d. e. 10 órakor Mezey Béla, d. u. 3 órakor Orosz János th.; a Csapókertben d. e. 10 órakor Uray Sándor; Horthy közkórházban d. e. 9 órakor dr. Lencz G. Sándor; a Téglavetőben d. u. 3 órakor Kovács Árpád; Egyeken d. u. 3 órakor Siposs Imre; Belső-Ohaton d. e. 8 órakor Siposs Imre; Cucán d. e. 9 ó. Váry László Elepen d. u. 2 órakor Rápolty Árpád; Bánkon d. u. 2 órakor Bíró Béla; Fancsikán d. e. 9 órakor Bíró Béla; Haláp d. e. 9 órakor Bárdi Ferenc; Hármashegyen d. u 2 órakor Bárdi Ferenc; Hegyes d. e. 10 órakor Rápolty Árpád; Nagycsere d. e. 11 órakor Bíró Béla; Kismacs d. u. 2 órakor Váry László; Nagycserei lelkészi lak d. u. 5 órakor Bárdi Ferenc; Ohat-Telekháza d. e. fél 11 órakor Siposs Imre; Téglaskert d. e. 10 órakor Birinyi János; Nyuals d. e. 10 órakor Gönczi Sándor; Pallag d. e. 10 órakor Papp Géza; Pac d. e. 9 órakor v. Szabó Endre; Mézeshegy d. e. 11 órakor v. Szabó Endre.

—

RÓM. KATH. TEMPLOMBAN ÉS KÁPOLNÁKBAN. Rendes csendes szentmise 6 7, 8, 9 órakor. Féltíz órakor nagymise. A további szentmisék kezdete 11, háromnegyed 12 és félegy órakor. A kertségi kápolnákban a mult vasárnapi miserend az irányadó.

—

AZ EVANGÉLIKUS TEMPLOMBAN (Miklós ucca 3. szám) vasárnap d. e. 9 órakor középis. ifjúság egyházi énekórája. Utána exhortációt tart Labossa Lajos hitoktatólelkész. D. e. 10 órakor gyülekezeti istentisztelet. Prédikál Böjtös Sándor segédlelkész. Este 5 órakor istentisztelet. Prédikál Pass László alesperes, lelkész, tb. esperes.

—

A GÖR. KATH. TEMPLOMBAN 7 órakor reggeli istentisztelet, 8 órakor diákmise, 9 órakor katonamise a róm. kath. katonák részére, 10 órakor nagy mise, szentbeszédet mond Papp Gyula szentszéki tanácsos, háromnegyed 12 órakor olvasott szentmise az egyetemi hallgatók részére, fél 4 órakor rózsafüzér ájtatosság, 4 órakor délutáni istentisztelet és szentségimádás.

A BAPTISTA IMAHÁZBAN. A Szappanos ucca 23 alatti levő imaházban vasárnap d. e. fél 9—fél 10-ig imaáhitat, fél 10—fél 11-ig prédikáció, 11—12-ig vasárnapiiskola, d. u. 6—7-ig vallásosestély vegyeskar és zeneszámokkal. Szerdán este 7—8-ig bibliaóra. Péntek este 7—8-ig imaóra.

Szakszerű modern keretezés
Berger
üvegáruházban
Piac ucca 58.

CIFRA NYOMORUSÁG — akadályokkal

A közgazdasági élet névtelen hőseinek, a magántisztviselőknek heroikus küzdelme a kenyérért

Valamikor a régi jó békeidőben magántisztviselőnek lenni egyet jelentett a jól szituált polgár fogalmával. A háború előtti ipari és kereskedelmi fellendülés majdnem teljesen szertefoszlatta a hivatalnok rojtos nadrágjának romantikáját és amikor magánhivatalnokról beszéltünk, lelki szemeink előtt megjelent a szépen berendezett, hétszobás lakás, amelynek szinte szimbolikus dísze, a zongora a legritkább esetben hiányzott. Ez a társadalmi réteg volt egyik fő fogyasztója a kulturának is. Az ujságok előfizetői között szinte mandéktalanul ott találtuk a békebeli magántisztviselőket, akik természetesen nem hiányoztak a koncert és színházbérlők soraiból sem. A magyar könyv terjesztői kalkulációik során, biztos megrendelőkként számoltak a magántisztviselőkkel. A magyar társadalom rétegeződésének kutatói előszeretettel sorozták a középosztályba az ország fejlődésével egyenes arányban növekedő magánhivatalnoki osztályt.

Jött a nagy világrengés, az irószatalok bajnokai a frontok hőseivé váltak és amikor forradalmak és ellenforradalmak után ismét elhelyezkedni akartak a kenyeret jelentő irószatalóknál, a bélisták ostoroscapásai ritkították meg soraikat. A nagy konjunkturának is szenvedő hőseivé lettek, mert fizetéseik lassú tempóban követte a koronaromlást. Ekkor proletarializálódott a magántisztviselő, mert ugyanakkor, amikor a hétszobás otthonból a szobakonyhás lakásba kellett költözködnie, lassanként megvált polgári kinceseitől is. Ebben az időben adta el zongoráját, zálogositotta el képeit és elkótyavetyélte nehezen szerzett könyveit.

És most itt vagyunk a mánál, amikor ujra mind többet és többet hallunk a magántisztviselők panaszairól. Napilapok hasábjain, gyüléseken, parlamentben és memoran dumokban egyaránt gyakran találkozunk ennek a jobb sorsra érdemes társadalmi rétegnek kiáltó panaszaival. Kiváncsiak voltunk, miként vélekedik sorsáról, helyzetéről maga az érdekelt fél, ezért kérdéssel fordultunk a magántisztviselők érdekeltségének, a Magyarországi Magántisztviselők Szövetsége debreceni csoportjának elnökségéhez.

A csoport elnöke, *Schäffer* Benő örömmel állt rendelkezésünkre.

— Örülünk és köszönjük, — mondotta — hogy a »Debreceni Független Ujság« hasábjain keresztül belekiabálhatjuk a vidéki magyar életbe is rengeteg panaszunkat. A cifra nyomoruság csak most vált teljesen élő valósággá, amikor

havi 20 pengőnél kezdődik a hivatalnok fizetése.

Ebből a havi 20 pengőből kell a gépírónőnek rendesen öltözködnie s — ha tud — megélnie. A magyar élet legnagyobb tragédiája tükröződik vissza abból a statisztikából, amelynek eredményeként a vidéki tisztviselők átlagos havi fizetése nem haladja meg az 50 pengőt. Bár a fővárosban is alacsony nivón mozognak a fizetések, a vidék mégis előljár ebben a tekintetben. Ehhez járul az is, hogy

a vidéken hosszabb a munkaidő és minden esetben osztott,

szemben a Budapesten leggyakrabban osztatlan napi munkarenddel. A tisztviselő legnagyobb öröme

a vikend

pedig Debrecenben még különleges akadályokba is ütközik. A munkaadók egyenesen azzal térnek ki a vikendkivánságok elől, hogy úgy sincs vikendlehetőség.

— A vállalatok kivétel nélkül ugy értelmezik a racionalizálást, hogy minél kevesebb tisztviselővel végeztetik el a munkát és lehetőleg minél kisebb fizetésü emberekkel dolgoztatnak. A mi pályánk kitermelt egy új typust:

az örök gyakornokok typusát.

A gyakornok nem mer kinőni ebbeli minőségéből, mert akkor nagyobb fizetésre támaszthatna igényt, ami egyértelmű munkahelyének elvesztésével

— A közepes fizetésű magántisztviselő létalapjában támadja meg az ideiglenesnek minősített, de úgy látszik állandó jellegűvé lett külön óra. Annakidején a pénzügyi kormányzat abból a lehetetlen elvből indult ki, hogy az államháztartás hiányát a technikailag legjobban ellenőrizhető adónemnek, az alkalmazotti kereseti adónak kétízben történt megpótlékolásával pótolja. Ennek az elvnek megnyomorító hatása ma

a drágaság következtében

hatványozottabban jelentkezik és reméljük, hogy a pénzügyi kormányzat segitségére siet végre legalább a különadó sürgös eltörlésével a nyomorgó magántisztviselőknek. Sulyos hiba az is, hogy a törvény kifejezetten megtiltja, hogy az emberséges munkaadó mellőzze a kereseti és különadó levonását, az alkalmazott fizetéséből. Itt is orvoslást kivánunk, mert lehetetlen helyzetnek tartjuk azt az állapotot, hogy

a humánus munkaadót büntessék,

mert az adó levonástól eltekint és fogyasztóképesebbé teszi hivatalnokát.

— A magasabb fizetésü kollégák is ugyancsak megsinylik a magasabb jövedelem áldásait. A jövedelem adó maga is elég teher volna, de ehhez járul a 60 százalékos szükségadó és az inségjárulék. Ezek az adók teremtik azt a fonák helyzetet, hogy 280 pengős havi fizetés több mint a 310 pengős.

— Van egy gyönyörü intézményünk, a Mabi, amelynek áldásaiból a vidéki tisztviselőkre csak morzsák jutnak. A pénz felmegy Budapestre, de a létesitmények is fentmaradnak.

— Panaszunk tehát van bőven. Bajaink nem újkeletüek, de hogy erősödnek, ennek az állandóan emelkedő drágaság is okozója. Szövetségünk főtitkára, *Kertész* Miklós országgyülési képviselő nemrégiben interpellált az iparügyi miniszterhez és kérte, hogy az ipari munkások egyes szakmában már behozott

minimális munkabér rendszerét, valamint a maximális munkaidőt

rendeleti úton léptesse életbe a magántisztviselők számára is. A miniszter reménytkeltő választ adott és most azon dolgozunk, hogy összehordjuk az adatokat és elkészitsük javaslatainkat ennek a kétségtelenül nem könnyü problémának megoldására.

Diófa-rönköt
vásárol az
Egyesült kefegyárak rt.
Szoboszlói ut. 5. sz.

A fenti célok megoldásának elömozdítására rendezzük meg

február 14-én ankétunkat

amelyre szeretettel várjuk Debrecen és egész Keletmagyarország magántisztviselőtársadalmát.

— Az ankéton *Kertész* Miklós országgyülési képviselővel az ének Szövetségünk több, a kérdéseket nagyszerüen ismerő vezetője is részt vesz és azon nemcsak az állásban lévő *szerencsések*, hanem a szerencsétlen állástalanok problémái is napirendre kerülnek. Reménykedéssel nézünk az ankét leébe, mert meggyőződésünk, hogy szerte az országban sorozatosan megrendezett tanácskozásaink serkentő hatással lesznek az iparügyi miniszterre és a nemzet testét szervesen kiegészitő, fontos közgazdasági funkciót végző magántisztviselők jogos kivánságai rövid időn belül teljesedjenek is.

*

Ime, újra egy a bajok rengetegében botorkáló társadalmi réteg amely reménykedve várja a magyar tavaszt.

Az Ön szállodája BUDAPESTEN a főváros szivében újonnan megnyilt
Corvin-szálloda
Családi szálló minden kényelemmel berendezve. Központi fütés, hideg, meleg folyóviz a szobákban. Árak: 1 ágyas szoba 3, 2 ágyas szoba 6 pengőtől. — Közvetlen a Nemzeti Színháznál, a Népszinház utca sarkán: VIII., Csokonai u. 14.

KÖNYVESHÁZ

Német bombavetőgépek és orosz tankok párbaja Madridban

A Manchester Guardian katonai szakértője a most először kipróbált harcieszközök spanyol vizsgájáról a következő bizonyitványt állitja ki. Megbukott az új német bombavető, mert tulságosan nehézkes és semmi fürgeség sincs benne. De megbukott az orosz tank is, mert nagyobb lövedékekkel szemben nem elég ellenállóképes páncélja vékonyságánál és gyöngeségénél fogva. Ellenben kitüntetéssel vizsgáztak a német légelhárító ütegek, amelyek precizitása tüneményes és dicséretet érdemelnek az orosz pilóták. Nagy a vita a szakértők közt, hogy lehet-e a légiflottának európai háboruban is olyan döntő jelentősége, mint Abesszíniában volt. Egy nagy szenzációt fölvert angol regény: The war of 1938 (Az 1938-as háboru), amelynek szerzője Fowler Wright, angol vezérkari ezredes és ezért komoly figyelmet érdemel, a légiflottát döntő szerepünek állitja be. Szerinte a német légiflotta huszonnégy órán belül eltörli a föld színéről Prágát és megszállja egész Csehszlovákiát. A legtöbb katonai iró szerint ez a háború egyáltalában nem képtelenség. Érdekes, hogy Fowler Wright szerint a gyujtóbombáktól sokkal kedvezőbb hatás várható, mint a gáz-, bacillus- és egyéb lökkel töltött bombáktól. Viszont szerinte a gáz álarc teljesen értéktelen az új összetételü mérgező gázokkal szemben.

Baptista prédikátorból lett munkásvezér vezeti a világ legnagyobb autómunkás sztrájkját

30 órás, ötnapos munkahétért folyik a harc az autóiparban, amelynek szédületes hasznot hoztak a munkások keresetét elvevő gépek

Két hét előtti vasárnapi számunkban ismertettem azt a gigászi harcot, mely az óceán túlsó felén folyik Michigan államban az automobiliparban. Az Egyesült Államok egyik legfontosabb iparáról van szó és ennek a hatalmas iparnak is egyik mammut vállalatáról, a General Motorsról, mely a legtöbb autót állítja elő.

Rámutattam arra, hogy az autóipar eddig szervezetlen volt, hogy ebben az iparban türték meg legkevésbé azt, hogy a munkások szervezetekbe tömörüljenek. Más iparokhoz mérten jól fizettek mindig az autóiparban a munkásnak, de azt soha se türte az autónagytőke, hogy a munkások szervezkedjenek. És mert az amerikai munkás-lélektanához tartozik, hogy mikor jólétben él, mikor igényeinek megfelelő életmódjára szükséges pénzt meg tudja keresni: a holnapról, a jövőről nem gondolkozik, a prosperitás korszakában nem is nagyon érezték szükségét a szervezkedésnek.

Az automobilipar az utolsó 40 évben nőtte magát naggyá, azóta épültek fel az autógyár kolosszusok, képződött az elképesztően nagy Ford, Briggs, Fisher vagyon. Kilencszázhuszonkilencig az autógyárakban állandóan új és új embereket vettek fel. Valósággal népvándorlás folyt az autó-városok felé. És mert ezekben a városokban állandó volt a lakáshiány, a jól kereső autó-munkások építkeztek, persze részletfizetésre.

Amikor a prosperitásnak vége lett, 1929 után az autógyárak munkásai az uccára kerültek. Tartalékjuk hamar kimerült, házaikat egymásután vette el az építkezést finanszírozó bank: mérhetetlen lett a nyomor az autóipar munkásai között. Akkor kezdtek a szervezkedéshez. Lassan ment ez nagyon, mert hiszen azelőtt nem sokat hallottak az autóipar munkásai a szakszervezeti életről. És a nyomor közepette hozta Roosevelt azt a törvényt, mely minden munkásnak megadta a szervezkedési szabadságot, de amivel Amerika munkásai még mindig nem éltek úgy, mint azt hinni lehetett.

A gépek az ember ellen

Az autóiparban ma ujra jól megy a munka, nagy a kereslet a kocsikra. De ma nem dolgozik még se annyi munkás az iparban, mint a depresszió előtt, mert közben új gépeket találtak ki, melyeknek segitségével kevesebb munkaerővel sokkal többet tudnak termelni.

Ma az autógyárak mérlegei sokkal nagyobb hasznot mutatnak ki, mint valaha, de munkásaik közül mégis nagyon sokat közsegélyből kell eltartani, mert a gépek kiturták őket munkahelyükről.

Ma az autógyárak olyan nagyon sokat keresnek, hogy azonkívül, hogy részvényeseik extra osztalékokat kapnak, a munkásoknak is juttatnak a haszonból azért, hogy kevesebb adót kelljen fizetni. T. i. Rooseveltnek gondja volt rá, hogy részvénytársaságok fel nem osztott hasznára hatalmas adót vessen.

Az új gépek nemcsak sok embert kitettek a munkából, de most már azoktól, akik benn maradnak, fokozott munkát követelnek. Pedig az autóiparban mindig szörnyű volt a munka, az ott dolgozó emberek 45 éves koruk után valósággal összerogynak és az új munkarendszer még jobban kiszívja energiájukat.

Ilyen körülmények között élnek most az autómunkások. És ilyen állapotok mellett indult meg köztük a harc a szervezkedési szabadságért s azért, hogy csökkentsék a munkaórákat, ami által sok munkátlan autómunkás is munkához jutna. Az autóipar nagy szabadságharca folyik odaát és egészen bizonyosan hosszú lesz a harc. Az autóipar fejedelmei nem adják majd könnyen meg magukat.

A General Motors Alfred Sloan Jr-ja áll a tőke nevében a harc élén, aki nagyon nehezen fog abba belegyezni, hogy a General Motors gyáraiban szervezett munkások dolgozzanak.

A General Motors tőke — Morgan csoport — egyetlen iparában se tür munkásszervezeteket s ha az autógyárakban elismernék az autó munkások szervezetét, egészen biztosan minden iparban, ahol érdekeltségük van: szintén szervezkednének a munkások. Alfred Sloan Jr. úgy akarja kikerülni a munkások szervezkedését, hogy saját maga alakittat munkásaival »független« szervezeteket. Ezek nem tartoznak a munkaszervezetek szövetségéhez: álszervezetek, melyeknek vezetőit is a gyárak igazgatói jelölik ki. Ezekkel az álszervezetekkel Sloan azt akarja elérni, hogy a munkások figyelme eltereljék az igazi szervezkedésről.

A papból lett munkásvezér

Kansas Cityben van a Fisher Body Companynak — autóalkatrészgyár — gyártelepe. Itt vállalt munkát.

Munkába állása után nemsokára mozgalmat indítottak a munkások és szervezkedni kezdtek. Az ujonnan megalakult munkásszervezet elnökének választotta meg Martint.

A Fisher Body Company azonban nem nyugodott meg a munkások szervezkedésében és lassanként elbocsájtotta munkából a szervezet vezetőit. Martinnak is hamar utilaput kötöttek a talpára.

A gyár munkásai erre sztrájkba léptek. A sztrájk folyamán többször letartóztatták, de persze hamar szabadon is engedték. A győzelmes harc befejezése után nem ment vissza a Fisher Body gyárba dolgozni. Teljesen munkástársai beszervezésére vetette magát.

Amerikában is — éppen úgy, mint a világon mindenütt — a kétkézi munkások nem szivesen látnak mozgalmukban tanult embert. Martin kivétel, mert érte, az egykori lelkészért, tűzbe mennének.

1934-ben már az országos autómunkás-szervezet választotta meg elnökének és most ő vezeti a gigászi sztrájkot, melyben ma már több mint százezer ember vesz részt. Nagy számmal honfitársaink, magyarok is, mert az autóiparban becsülik a magyar munkásokat.

Homer Martin fanatikus ember. És fanatizálni tudja azokat, akiknek sorsa kezében van. Soha se tüzeli őket törvénytelenségre, mindig igyekszik mérsékletre bírni a harcolókat.

A legtávolabb áll szélsőséges eszméktől. Hisz abban; amit Roosevelt akar: szabályozni a tőke jogait, nyerészkedési lehetőségeit, hogy ezzel a tőkés társadalmi rendszert megmentsék és elkerüljék azt, hogy az Egyesült Államokban gyökeret tudjon verni a bolsevizmus. Hisz abban, hogy a tőkéstársadalom saját magát erősíti azzal, ha a munkás jogait elismeri, ha a munka hasznából többet juttat a munkásnak, mint amennyi ma jut neki belőle. Nem akarja semmiképen se megszüntetni a magántulajdont, — de erősíteni akarja azzal, hogy elégedett munkástársadalmat szeretne látni az Egyesült Államokban. Feltétlenül nemzeti alapon áll és mielőtt szónoklatait elkezdi: mindig ott van mellette az Egyesült Államok csillagsávos lobogója. Szervezetében vigyáz arra, hogy bolsevista elemek oda ne kerüljenek be. Az autómunkások szakszervezetének csak az lehet tagja, aki nem követője Lenin tanainak.

A gigászi harc folyik. Ki tudja: ki lesz erősebb? Alfred Sloan Jr. és tőkéstársai-e, akik azt hiszik, a munkásnak nem jár több, mint amit ők adnak és annak nem lehet szervezkedni, vagy Roosevelt politikája, mely a tőkéstársadalmi rend megmentése érdekében új osztályt kíván a munkással szemben. Az elmult novemberi választás azt mutatta: Roosevelt politikájának van több esélye a győzelemre.

És száz százalékosan Roosevelt eszméinek diadalra juttatásáért dolgozik Homer Martin, a lelkészből lett munkásvezér.

F. F. A.

Amíg ön alszik a DARMOL dolgozik

A cipészek kerületi nagygyülése

Az ipartestületünk kötelékébe tartozó cipésziparosok szakosztálya e hó 24-én, vasárnap délelőtt fél 10 órai kezdettel, az ipartestület dísztermében kerületi nagygyülést tart.

Tárgysorozat: 1. A cipész ipar általános gazdasági helyzetének ismertetése. Előadó: a Magyarországi Lábbelikészitő Iparosok Országos Szövetségéne kelnöke, Dávid Ferenc.

2. Az új ipartörvény ismertetése. Előadó: a Debreceni Kereskedelmi és Iparkamara kiküldöttje.

3. A 8 órai munkaidő visszássága, zicrendszer eltörlése, a kontárkodás és a mestervizsga ismertetése. Előadó: Bobák Gábor kamarai beltag.

4. Az iparos nyugdíjkérdése, a 47. paragrafus sérelmének ismertetése, a közterhek rendezése. Előadó: Takáts János.

5. A közszállítások sérelmének ismertetése, a cipő márkázás kérdése. Előadó: Baka Károly.

6. A bőráruk indokolatlan emelkedése és az élelmicikkek aránytalan emelkedése. Előadó: Fitori Ambrus.

7. Hozzászólások.

8. Indítványok.

A nagygyülésre a szakosztály minden egyes tagját ezuton is meghivja az elnökség és kéri, hogy azon lehető'eg teljes számban megjelenni szíveskedjenek.

Gyülés után társasebéd lesz, ára 1.20 P.

Nagy József

ny. tanítóképzőintézeti igazgató. 1860—1937.

Sokak által elfeledve, de ismerőseinek, kartársainak, hálás tanítványainak szívében mélyen bevésve hunyt el 22-én éjjel Nagy József ny. tanítóképzőintézeti igazgató, okl. református lelkész. A megboldogult Debrecenben, 1860 november 3-án született s így törzsgyökeres debreceni volt, amire egész életében mindig büszkén hivatkozott. Egész lénye különben is elárulta a debreceni, igaz, őszinte, hogy úgy mondjam, nyakas kálvinistái. Tanulmányait mindig itt végezte, részint a református gimnáziumban, részint 8 féléven át a debreceni theologiai akadémián. Miután úgy az első, mint a második lelkészképesítő vizsgát kitüntetéssel tette le, konvent határozata értelmében vallástanári állásra képesítették. Tanulmányai elvégzése után a református főgimnáziumban mint segédtanár, majd Hajdúszoboszlón működött. Az 1895 évben az egyházkerület a debreceni ref. tanítóképző-intézet rendes tanárává választotta. Székfoglaló értekezését az Oratóriumban az „Összehasonlítható Földrajzi Tudomány"-ról tartotta. Az új tanárt Kiss Áron püspök üdvözölte. Nagy József a földrajzon kívül tanította a történelmet és a vallástant. Sokáig vezette a legfelsőbb osztályban a tanítási gyakorlatokat. Midőn Orosz István nyugalomba vonult, az 1911. évi tavaszi közgyűlés őt választotta meg az intézet igazgatójául. Ezt a tisztséget mindössze két éven át viselte, úgymint az 1911—12. és az 1912—13. iskolai évben. Egész lelkülete, leleki berendezése egyáltalában nem felelt meg az igazgatói állással összekapcsolt sok apró ügyes-bajos dolgoknak, továbbá az irodai munkáknak, ezért beleúnva az adminisztráció élettelen munkájába, az 1913. évi novemberi egyházkerületi közgyűlésen igazgatói állásáról lemondott, s kérte a rendes tanári státusba való visszahelyezését. Mint rendes tanár, tovább is buzgón, odaadással, lelkesen működött 1925. évi szeptember hó 1-ig, amidőn 30 évi tanári szolgálata után nyugdíjba vonult. Nyugdíjaztatása után is élete végéig megőrizte lelkében a tanítóképző-intézet iránt való érdeklődést és szeretetet.

Nagy József nemcsak tanító, hanem nevelő tanár is volt. Mindig szívesen foglalkozott tanítványainak ügyes-bajos dolgaival, velük szemben jótékonyságot gyakorolt. Lakásában mindig volt elhelyezve 8—10 képzős, akiknek valóságos atyjuk volt. Nemcsak ő maga gyakorlata ezekkel szemben a szeretet, hanem áldott lelkű felesége, a most már özvegyen maradt Nagy Sarolta is, akivel 36 éven át élt boldog, zavartalan családi életet. Tanítványai, akiknek találkozóira mindig eljött, még ma is rajongással emlékeznek meg róla, volt kedves tanárukról. Nagy József azok közé a ritka tanárok közé tartozott, akik szerették a tanítványaikat és akit szeretnek tanítványai. Mint kartárs is felejthetetlen marad Nagy József. Minden kartársával jószívű, előzékeny volt, s ezért a tanárkarban mindig népszerű volt. Nyílt házat tartott, ahol annyiszor látta vendégeként ismerőseit, elsősorban kartársait. Vendégszeretetében nejével együtt páratlan volt.

Most már ő is elment minden élők utolsó útjára, de felejthetetlen emléket hagyott hátra mindazok lelkében, akik őt közelebbről ismerték. Nevét örökre bevéste a református tanítóképző-intézet évkönyvébe, mint olyan tanár, aki nemcsak tanított, hanem nevelt is, nemcsak dorgált, büntetett, hanem szeretett is.

Dr VERESS ISTVÁN.

VÁSAROLJON HIRDETŐINKNÉL!

Asszonyoknak

Rovatvezető: Káldor Imréné

Konyha

HETI ÉTLAP

HÉTFŐ. Ebéd: Burgonyaleves, káposztáskocka, gyümölcs. Vacsora: Gombás rizs, geszlenyepüré.

KEDD. Ebéd: Gombaleves, paradicsomos borjú, tört burgonya, gyümölcs Vacsora: Rakott kelkáposzta.

SZERDA. Ebéd: Köményleves, párisi szelet, savanyú, úritök. Vacsora: Paprikás burgonya kolbásszal.

CSÜTÖRTÖK. Ebéd: Zöldségleves, rántott velő, sárgaborópüré, fánk. — Vacsora: Felvágott, sajt, tea.

PÉNTEK. Ebéd: Tejfeles bableves, rakott burgonya, sajtos maccaroni. — Vacsora: Spenót tükörtojással.

SZOMBAT. Ebéd: Sóletleves, libaháta, tarhonya, gyümölcs. — Vacsora: Tüdőkása, szalámi.

VASÁRNAP. Ebéd: Karfiolleves, gombássült, rizs, savanyú, narancstorta. Vacsora: Tojásos fasirt hidegen, savanyú, déli torta.

MEGLEPŐEN FIATALIT
a Debrecenben egyedülálló
OXIGENES arcfürdő
KISS BOSKÉNÉL, Piac ucca 61.

RECEPTEK

HAL TOJÁSSAL SÜTVE. Igen finom, nem nagyon zsíros halakat lesebb, nem nagyon zsíros halakat leforrázunk, börétől megtisztítjuk és tűzálló vajas edénybe tesszük. Egyik oldalán megsütjük a halakat, a másik oldalára fordítjuk azután és mellejük öntünk tojásokat és épp úgy elkészítjük, mintha tojásrántotta volna. — tűzálló edényben, tojással együtt tálaljuk a halakat.

VANILIÁS GALUSKA. Hat tojás sárgájából három deci édes tejszínből és a hat tojás keményre vert habjából, egy deci lisztből tésztát készítünk. — Majd galuskákat szaggatunk belőle és forró tejben kifőzzük. Onnan kiszedve vajjal kikent és lisztezett formába öntjük, minden sort alaposan megcukrozunk és vízzel telt lábasba állítva gőz felett kifőzzük.

DIÓS CSÓKOK. Öt tojás fehérjét 28 deka vaniliás cukorral tűzhelyen kemény habbá verünk. Levéve onnan, 25 deka gorombára tört diót keverünk belé. Vajjal kikent sütőbe tesszük, de előbb kis kávéskanállal halmokat formálunk belőle. Gyenge tűznél világos sárgára szárítjuk. Legjobb előző este megcsinálni és a sütőbe tenni, mert akkor reggelre alaposan kiszárad.

MANDULÁS PUDDING. Tizenöt deka finomra tört mandulát kis hideg vízzel megnedvesítünk, 30 deka törött cukrot, egy darab borban áztatott zsemlyét, egy citrom reszelt héjját, kicsi, tört fahajat és négy tojás keményre vert habját adjuk hozzá, nem különben a sárgáját és egy fél óráig keverjük az egészet. Vajjal kikent formába öntjük, gőzzel megfőzzük és borsodóval tálaljuk.

Kézimunkát legolcsóbban
KLEIN BAZSA GELBNÉ
Szent Anna ucca 2. sz.

DIVATPOSTA

SCH. A.-né. Nyugodtan vehet már fekete selyemripsz kalapot, hosszú, elől lelógó fátyollal, esetleg helyenként pettyezve.

BABY. Sötétkék jersey szoknyájához halványkék pullovert kössön, vagy horgoljon, de úgy, hogy csipkeszerű legyen az egész. Rövid puffos ujjakkal. Ha már most akar valamit a tennisz-hez kezdeni, akkor ajánlhatok fehér zefirt, vagy kicsit vastagabb pamutból kössön egészen sima kötéssel egy kihajtós blúzt, rövid ujjakkal, az eleje egészen mellig és a hát közepéig színes csíkos legyen. Így fekete és mondjuk narancssárga és ehhez kössön egy fehér ugyanilyen egyszerű kötéssel egy rövid szoknyát, aminek oldalt végig zippzár csukódása legyen, de alulról kezdődjék, hogyha játszik, a zippzárat addig kinyithassa, ameddig a játék megkívánja. Üdvözlet.

„SÁRGA VESZEDELEM — AZ NINCS"

mondja Masao Naruse japán doktor

Pöstyén, január hó végén.

Odakint már régen megvirradt.

Álmos szolgálólányok kopott seprűkkel várják, hogy az urak hagyják már el a báltermet.

Lévay bácsi, a pöstyéni Royal-szálló kedvenc cigányprímása ála alá szorítva el-elhúzza még az utolsó mulatozó gavallérok nótáját, hogy

„Zug a zápor künn a pusztán, cifra szüröm jaj be nagyon megázott..."

A hegedű sír. Melabús melódiája visszhangzik a nagy teremben. Be sokat muzsikált már a mi derék cigányprimásunk, királyokat és uralkodókat vidított fel, vagy könnyeket csalt a szemükbe, ahogy parancsolták, s ahogy ő akarta.

A virágárus asszonyság a szálló halljában ül. A tálcája, melyen néhány félórával ezelőtt még piros rózsák illatoztak, most üres. A pénzét számolja..

Laczkovics bácsi, a Royal öreg portása peckesre pödrött bajusszával, frissen és mosolygóan üdvözli az el-elszállingózó vendégeket. Meglátszik rajta, hogy az éjszakát átaludta.

A hideg jégvirágokat rajzolt az ablakokra. Ajtatos asszonykák a hajnali misére sietnek. Gyönyörű téli reggel van...

IGAZ MESE A »FELKELŐ NAP« ORSZÁGÁRÓL

A szálló egyik sarkában különösen érdekes társaság mulat. Masao Naruse dr tokioi műegyetemi tanár, Madan Mahon Atal dr mysorei tudós, Gandhi hindu népvezér jóbarátja és Jan Broers, batáviai hajógyáros. Asztaluk mellett a jéghűtőben finom francia pezsgő áll. Az érdekes japán vendég viszi a szót. Hazájáról beszél..., olyan szeretettel és elragadtatással, mintha minden bájával, szépségével és varázsával egyedül az övé volna.

Meg is mondom neki, hogy csodálom a japánokat, akik oly erősek és oly hatalmasak, hogy meg tudják félemíteni az egész világot.

— Ön, a „sárga veszedelmet" gondolja — mondja mosolyogva. — Sárga veszedelem nincs. Dehogy vagyunk mi erősek... Nézzen csak engem, milyen gyenge, vézna vagyok magukhoz képest... Önök legfeljebb megcsodálhatják kulturánkat és művészetünket, de erősek nem vagyunk.

— Én például — folytatja érdekes mondanivalóját — csodálom magukat, hogy birják ki, egész éjszaka mulatni, tivornyázni és másnap frissen, üdén dolgoznak tovább, mintha mi sem történt volna. Meg vagyok róla győződve, hogy ma oly kimerült leszek, hogy az egész napot az ágyban fogom tölteni...

— Nem is így gondoltam a maguk erejét, — vetem közbe.

— Azonban sohasem lett volna Japán világhatalom — mondja Naruse doktor — ha az asszonyokat felemelte volna a férfisorba... Valószínű a hölgyek rosszalani fogják ezt a kijelentésemet, de meg merem mondani, hogy én kizárólag ennek tulajdonítom hazám előre törését. Nálunk az asszony csak asszony maradt és nem az élet kormányrúdja, mint másutt, mint mindenütt és mint maguknál is...

Ebben a pillanatban egy hölgy ment el az asztalunk mellett. Az exotikus vendég elhalígatott és mély alázattal üdvözölte a selyemruhás „veszedelmet"...

A BARÁTOK ISMERIK EGYMÁST A LEGJOBBAN...

Naruse doktor mintegy egy esztendő előtt hagyta el hazáját, világkörüli tanulmányútra ment. Félesztendőt töltött Amerikában, Majd Németországba utazott, ott azonban megbetegedett, súlyos ízületi gyuladást kapott, melyet orvosai tanácsára Pöstyénbe jött gyógyítani. Túl van már a negyvenen, azonban alig látszik huszonnyolc-harminc évesnek. Termete alacsony, modora kifogástalan. Az angol nyelven kívül törve beszéli a németet, melyet néhányhónapos németországi tartózkodása alatt sajátított el. Tanulmányait hazájában, Japánban végezte, most van először Európában. Mint minden japán, minden iránt érdeklődik, minden újat, amit hall, följegyez magának, ha hallja, hogy valaki dicsér egy elolvasott könyvet, melyet ő nem ismer, azonnal megkérdezi a könyv pontos címét, írójának a nevét és hogy hol jelentek meg a könyv. Az adatokat pedig ismeretlen, soha nem látott abécével jegyzi be titokzatos kis noteszébe.

— Érdekes dolgokat tapasztaltam a tanulmányutamon — mondja Naruse doktor. — Ugy-e, köztudomású, hogy Amerika ellenségünk. Azonban mikor egy évvel ezelőtt megérkeztem Amerikába és meglátogattam néhány gyárat, örömmel mutattak meg nekem mindent. Sőt, talán kérkedtek is egy keveset a tudományukkal, de mindent láttam, ami látnivaló volt. Mig azonban, mikor Németországba jöttem, mely tudvalévő szövetségese Japánnak, nagyon előzékenyen fogadtak, megvendégeltek mindenütt nagy barátsággal, de félesztendő alatt mondhatom, semmit sem láttam. Németországi tanulmányutam teljesen meddő volt...

— Az „ellenség" csaknem a titkába avatott be, míg a „barát" a legridegebben elzárkózott előlem...

Erre közbeszólt az óvatos hollandus, Broers hajógyáros, aki eddig figyelmesen hallgatta japán barátját: „A barátok ismerik egymást a legjobban..."

Közben teljesen megürült a báltermem. A vendégek mind elmentek, csak Lévay, a cigányprímás vár angyali türelemmel: régi muzsikuskabala, hogy a cigányprímásnak kell utolsónak elhagyni a báltermet...

Vagy pedig arra vár, hogy hátha akad valaki, aki el akarja húzatni a nótáját..

Pedig én nem igen hiszem azt, hogy ez a három exotikus vendég belátható időn belül muzsikaszó mellett mulatni fog... *g. g.*

— **Vásároljon a FÜGGETLEN UJSÁG-ban hirdető cégeknél!**

A szállító cég hibájából nem vehetett részt egy festőművész a tárlaton,

a bíróság elmarasztalta a céget — Napokig kereste a hordár a műcsarnokot

Rendkívül érdekes pert tárgyalt a debreceni járásbíróság. A pert egy festőművész indította az egyik szállítási vállalat ellen, amelytől erkölcsi kártérítést követelt.

Veres Géza hajdúböszörményi festőművész éveken keresztül utazta a keleti világtájakat és hazatérése után Debrecenben lakott. Keleti tárgyú képeivel sikereket ért el, hangulatos és errefelé szokatlan kompozicióí feltűnést is keltettek. A fiatal művész azonban szerette volna a fővárosi közönségnek is megmutatni képességeit s ezért

elhatározta, hogy résztvesz egy kiállításon a Műcsarnokban.

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat rendezett kiállítást két évvel ezelőtt a Műcsarnokban, ahol fiatal művészek képeit mutatták be a nyilvánosságnak. Ezen a kiállításon óhajtott résztvenni Veres Géza és ezért kiválasztott öt képet, amit becsomagolt egy ládába, hogy elküldje a Műcsarnokba.

A képeket legkésőbb szeptember 2-ig kellett beküldeni és Veres még augusztus 30-án megjelent a pályaudvaron, hogy vonatra tegye a csomagot. Az állomáson találkozott az egyik debreceni szállítási vállalat vezetőjével, aki azt a tanácsot adta, hogy általuk küldje el a ládát, mert így kevesebbe kerül a szállítási költség. Arról biztosította a festőt, hogy a csomag kellő időben megérkezik rendeltetési helyére.

Veres elfogadta az ajánlatot, a ládát rábizta a szállítási vállalatra.

Két hét mulva azonban megdöbbenve értesült arról, hogy küldeménye nem érkezett meg, helyesebben: képeit nem állították ki a Műcsarnokban.

Utánajárt a dolognak és megállapította, hogy a képek szeptember 2-ika helyett 15-én érkeztek meg a Műcsarnokba, ahol azonban már nem vették át azokat, tekintettel arra, hogy a beküldési határidő régen lejárt és a kiállítást napokkal előbb megnyitották.

A festőművész ennek alapján indította meg perét dr. Rónai Dezső ügyvéd utján a szállítási vállalattal szemben. Azt hangoztatta keresetében, hogy számára nemcsak anyagi, hanem erkölcsi veszteséget is jelentett a gondatlan szállítás. A fiatal festők nevét ismertté teszi a kiállításon való részvétel s egészen bizonyosra vehető, hogy képeit a zsüri alkalmasnak találta volna a bemutatásra.

A debreceni járásbíróság tárgyalta az ügyet. A bíróság megkeresés útján kihallgatta azokat a fővárosi szállítási tisztviselőket, akik a küldemény ügyében Budapesten intézkedtek. Kihallgatták a kiállítás rendezőbizottságának az egyik tisztviselőnőjét is, aki azt adta elő vallomásában, hogy egy hordár vitte hozzá szeptember hó 15-én a képeket. Kijelentette, hogy már nem veheti át a képeket, mire a hordár így szólt:

— Na, hála Istennek! Már két hét óta hiába kerestem ezt a Műcsarnokot, nem tudtam megtalálni '...

Kiderült, hogy a hordár bejárt egy sereg budapesti muzeumot, amíg végre a Szépművészeti Muzeumban megmondták, hogy a Műcsarnok a szemben levő épületben van.

Tekintettel arra, hogy a debreceni cég egy budapesti vállalathoz juttatta a képeket tartalmazó ládát, kihallgatták a pesti cég egyik tisztviselőjét is,

Takács István tisztviselő előadta, hogy a láda szeptember elsején ott volt a vállalatnál. Néki kellett volna elküldeni a Műcsarnokba, de rosszul érezte magát és hazament. Előzőleg megkérte egyik kollégáját, hogy a ládát okvetlenül küldje el a rendeltetési helyére. Öt napig feküdt betegen s amikor ismét bement a hivatalába, meglepetten látta, hogy a láda még mindig ott van. Azonnal intézkedett az elszállítás végett.

Átadták egy hordárnak a ládát, de az csak napok multán talált el a Műcsarnokhoz.

A bíróság művészeti tanácsadóként kihallgatta Toroczkai Oswald festőművészt, aki elmondotta, hogy megszemlélte a képeket, amelyek közül szerinte hármat okvetlenül bevett volna a kiállításra a rendezőbizottság zsürije. Valószínű, hogy a kiállítással kapcsolatosan Veresről az ujságok is megemlékeztek volna, ami egy fiatal festő számára igen nagy erkölcsi sikert, sőt anyagi sikert is jelenthet. A kiállításra való bejutás emeli a művész tekintélyét s ezáltal sokkal könnyebb eladni a képeket és magasabb összegeket is lehet értük kapni. Az általa megvizsgált képek műtermi ára 180 pengő, de a kiállításon egészen bizonyosan magasabb árat lehetett volna velük elérni.

A bíróság a tanukihallgatások és Toroczkai Oswald véleménye alapján helyt adott a festőművész keresetének és

marasztalta a debreceni szállítási vállalatot:

Kötelezte a céget háromszáz pengő erkölcsi kártérítés megfizetésre.

A debreceni cég azonban nem nyugodott bele ebbe az ítéletbe, mert azon az állásponton volt, hogy a hibát nem ő, hanem az a budapesti vállalat követte el, amellyel üzleti összeköttetésben volt. Éppen ezért beperelte a budapesti vállalatot. A bírósági tárgyaláson sikerült is bebizonyítani, hogy a hibát a pesti cég követte el, a debrecenit nem terheli felelősség. A bíróság ennek alapján kötelezte a budapesti céget a kártérítés megfizetésére.

A Gambrinus átjáróban levő

Iparművészeti és képszalon

foglalkozik képek, antik- és iparművészeti tárgyak vételével és eladásával. Fenti tárgyakat elfogadja bizományi árusításra diszkréció mellett. — Az iparművészeti tárgyak Katona Mici iparművésznő készítményei.

Kitünően sikerült a húsiparos bál

Fényes keretek között zajlott le szombaton este a debreceni húsiparosok bálja. A tradicionális húsiparos bált hosszú évek óta ez alkalommal tartották meg először. A bálon hatalmas és elegáns közönség jelent meg, zsufolásig megtöltve az Arany Bika dísztermét. A közönség soraiban megjelent dr. Kölcsey Sándor polgármester, Balogh Gyula kormányfőtanácsos, Tóth Lajos ipartestületi elnök dr. Radó Rezső, dr. Diczig Alajos, dr. Torda Balász, dr. Koller József iparhatósági biztos, dr. Olasz Vilmos, dr. Szilágyi Béla igazgató, dr. Vályi Viktor vágóhidi igazgató, dr. Rátkay Menyhért vágóhidi h.-igazgató, dr. Csiszár Vilmos állatorvos.

és azonkivül Debrecen társadalmi életének számos előkelő reprezentánsa.

Magyari Gyula cigányzenekara huzta el a megnyitó csárdást:

„Tur a disznó, tul a mocsár szélen..."

A megnyitó táncot a következő párok járták el:

Böde Gyula—Imre Jánosné
Imre János—Böde Gyuláné
Gábor László—Szabó Károlyné
Szabó Károly—Gábor Lászlóné
Öry Lajos—Fábián Károlyné.

A bál nagyszerűen sikerült, egészen a hajnali órákik kitünő hangulat uralkodott és a hatalmas közönség egészen a záróráig együttmaradt.

A megjelent hölgyek névsorát a következőképpen bocsátotta rendelkezésünkre a rendezőség:

Vad Istvánné, Szátory Gittkó, Szátory Albertné, Tolvaj Ferencné, Katona Péterné, Péntek Erzsébet, Péntek Lajosné, Pávay Istvánné, Nagy Józsefné, Cseke Józsefné, Nagy Józsefné, Horváth Sándorné, Ury Irén, özv. Micskey Sándorné, Torma Margitka, Kocsár Lászlóné, Oláh Mancika, Kocsár Sárika, Botár Anna, Ferge József, Ábrányi Andrásné, Ábrányi Kató, Szabó Józsefné, Dudás Jánosné Dudás Annuska, Szabó Margit, Kocsár Marika, Diószeghy Kató, ifj. Csapos Jánosné, Diószeghy Jánosné, Bíró Elekné, Szabó Teri, dr. Bajnóczy Endréné, Minya Mária, Erdey Rózsika, Tóth Kata, Oláh Istvánné, Galamb Ferencné, Gaál Jánosné, Gaál Bözsike, Mikó Lászlóné, Komor Gyuláné, Szabó Gézáné, Andorfy Béláné, Illyés Istvánné, özv Kovács Jánosné, Szathmáry Mihályné, Rauchbauer Jenőné, Harsányi Lajosné, Balla Gáborné, Pankotay Ica, Debreczenszky Irénke, Szathmáry Andrásné, Vincze Lászlóné, Saáry Eszter, Saáry Gáborné, özv. Faragó Gáborné, Pomor Ica, Pomor Sándorné, Bucsay Erzsébet, Bucsay Kató, Bucsay Andrásné, özv. Kovács Lajosné, Nyilas Mária, Faragó Andrásné, Nagy Istvánné, Bartalis Margit, Kiss Lajosné, Oláh Istvanné, Nyiri Pálné, Erdey Istvánné, Fülöp Istvánné, özv. Suba Jánosné, Korom Kálmánné, Kiss Lászlóné, Szűcs Lajosné, ifj. Kiss Miklósné, Zalányi Ernőné, Szűcs Dezsőné, Faragó Gáborné, dr. Csiszár Vilmosné, Katólrénke, Kiss Ilonka, Balla Ada, Nagy Kató, Veres Mihályné, Fogarassy Györgyné. Harsányi Sándorné, Szabó Ferencné, Bagi Istvánné, Bartalis Józsefné, Széll Györgyné, Szendrey Gáborné, Szatmáry Jánosné, SzabóBalászné, Balogh Bálintné, Szűcs Lajosné, Nagy Mihályné, Oláh Jánosné, Horváth Lászlóné, Szűcs Dezsőné, Egri Imréné, dr. Vágó Vincéné, Makay Istvánné, Hadházy Józsefné, Horváth Istvánné, Bancsy Jánosné, Szűcs Istvánné, Andirkó Jánosné, Barna Mihályné, Nagy Józsefné, Szilágyi Józsefné, özv. Szilágyi Józsefné, Jóna Gáborné, Nagy Józsefné, Kiss Lászlóné, Pikó Józsefné, Bihari Nagy Viktorné, Kocsár Károlyné, Szilágyi Imréné, Wagner Mihályné, v. Szab Viktorné, Kecskés Lászlóné, Bíró Elekné, Galamb Ferencné, özv. Horváth Lajosné, Jeney Mihályné, Ilyés Istvánné, Andorffy Béláné, Bernardin Jánosné, özv. Margittay Endréné, Szűcs Béláné, Baghy Mihályné, Cserép Sándorné, Balogh Józsefné, Nagy Ili, Fábián Mancika, Tóth Ica, Nagykanizsa, Tóth Mancika, Tóth Rózsika, Nagy Manci, Nagy Ilus Szendrey Esztike, Szathmáry Luló, Kiss Annuska, Egry Zsófia, Makay Iluska, Hadházy Böske, Jakab Jucika, Harváth Terus, Barna Juci, Lente Viola, Biskey Ilona, Kocsár Sarolta, Oláh Mária, Jóna Rózsika, Kiss Juliánna. Kiss Katalin, Csecsődy Erzsébet, Wagner Katalin, Tóth Kató, Kozma Gizike, Ilyés Erzsike, Ilyés Eta, Margitty Teréz, Szűcs Mária, Balogh Nusi.

Az Üvegkereskedelmi

R. T. Kossuth utca 3.

felhivja mélyen tisztelt vevői figyelmét nagy választékban érkezett üveg, porcellán és diszmüáruira

GYÁSZROVAT

Nógrády Ferenc 35 éves korában meghalt. Temetése január 24-én délután fél 4 órakor lesz a Köztemetőben a római katholikus egyház szertartása szerint.

Nagy József, református tanítóképzőintézeti igazgató, okleveles református lelkész 72 éves korában meghalt. Temetése 24-én délután fél 3 órakor lesz a Köztemetőben a református egyház szertartása szerint.

Id. Kovács János, nyugalmazott postaaltiszt 69 éves korában meghalt. Temetése 24-én délután 3 órakor lesz a Köztemetőben a református egyház szertartása szerint.

Özvegy Balogh Bálintné, született Szondi Maria 52 éves korában meghalt. Temetése 24-én délután 2 órakor lesz a Köztemetőben a református egyház szertartása szerint.

Vezérképviselő!

Fővárosi gyári fölerakat keres bevezetett könnyen eladható, nélkülözhetetlennek mondható, háztartási cikkének részletfizetésre való eladására, állandó lakhellyel bíró, megbizható vezérképviselőt a város és környéke részére.

Az illetőnek kellő helyi- és személyi ismerettel kell rendelkeznie. A megbízás állandó jelleggel bír és biztos megélhetést nyujt. Referenciák megadandók, különösen a megbizhatóságra fektetünk nagy súlyt, mert a megbizottnak állandó bizományi áruraktárt bocsájtunk rendelkezésére.

Ajánlatokat »Főváros« jeligére Haasenstein és Vogler r. t. hirdetőiroda, Budapest, V., Dorottya u. 8. kérünk.

Megfelelő ajánlat esetén a helyszinén kötünk megállapodást.

Ma: Nyomdász-bál a Munkás-Otthonban

Kezdete este 8 órakor, vége reggel 5 órakor — Belépő jegy ára 80 fillér — A terem fütve

A városi elsőfoku közigazgatási natóság egy hónapi müködése

A hatósághoz december hónap folyamán 10.155 ügydarab érkezett be.

Községi kötelékbe 13 egyén vétetett fel, míg kilátásba helyezte a város a felvételt 2 külföldi honosnak. Állampolgársági esküt tett a mult hónapban 2 visszahonosított egyén.

Az iparügyi osztályhoz december hó folyamán 70 darab iparigazolvány iránti kérelem érkezett, melyek szakmák szerint a következőképpen oszlanak meg: szatócs 6, baromfi, gyümölcs keresk. 3, savanyított kaposzta kereskedés 2, hűsítő italok és gyümölcs 2, lekvár, gyümölcs keresk. 1, hal keresk. 1, takarmány, főzelék kereskedés 1, mindennemű ingóság kereskedés, fűszer és csemege keresk. 1, kötött ér rövidárú keresk 2, tűzifa, szén, takarmány keresk. 1, kávé, rizs, tea, cukor kereskedés 1, benzin és motalkó kereskedés 1, autószerelő 1, férfiszabó 2, nőiszabó 3, borbély és fodrász 5, csizmadia 1, asztalos 2, kárpitos 1, kesztyű és sérvkötő-készítő 1, követző 1, lakatos 1, cipész, bádogos 1, ószeres 3, korcsma 2, kőmíves 1, sütő 1 géperejű bérkocsi 1, villanyszerelő 1, kőfaragó 1, művirágkészítő 1, kozmetikai szerek előállítása 1, gombkészítő 1, vállfakészítő 1, fehérnemű készítő 1, kifőzés 4, virágcserép és dísztárgykészítő, fuvaros 2, tervezés, földmérés 1, manicür, cipőkrémkészítés 1, garageirozás 1.

Ipari munkakönyv ki- és bejelentés 80 esetben eszközöltetett. Munkakönyv 19 darab adatott ki.

Tanoncszerződés köttetett 8 esetben.

Utcán járva-kelve való árusításra 5, háziipari engedély 1, jogelismerési díj fizetés mellett lelelepedve való árusítási engedély 42 adatott ki, míg házalási engedély hatálya egy esetben hosszabbittatott meg.

A rendőri büntetőbirósághoz az elmúlt hó folyamán 3283 kihágási és 387 közigazgatási ügydarab érkezett.

Uj kihágási feljelentés 732 esetben tétetett, melyek megoszlása a következő: állategészségügyi kih. 16, iparrendőri kih. 24, ipariskolai kih. 81, közoktatásügyi 312, mezőrendőri kih. 17, mértékrendőri 3, útrendőri 192, építésrendőri 5, ipari (kontár) 9, közegészségügyi 9, mezőgazd. term ham. 19, munkásvédelmi 8, piac és vásárrendőri 32, üzleti záróra kih. 5.

A kihágási bírók az elmúlt hó folyomán 159 ítéletet hoztak, büntetőparancs 478 adatott ki, végrehajtás elrendeltetett 484, fellebbezés felterjesztetett 56, felmentő ítélet, megszüntető végzés 185 esetben hozatott. Kihágás miatt feljelentetett 630 férfi és 102 nő.

Kötelező hatósági fertőtlenítés 58, betegszállítás összesen 25 esetben történt.

Az elmúlt hó folyamán a köztemetőben 189 temetés történt. Exhumálásra és a köztemetőbe történő átszállításra 24 halottra adott ki engedélyt.

A városi elsőfokú közigazgatási hatóság keretében működő kézbesítő iroda ügyforgalma az elmúlt hónap folyamán a következő volt: Debrecen sz. kir város hivatalos ügyei 31.320, kir bírósági és ügyészi ügyek 8125, ipari és kihágási ügyek 4830, helyi áll. és egyéb ügyek 5385, vidéki áll. és egyéb ügyek 2830, m. kir. postahivatali küldemények 235, hirdetmények 370, a postahivatal által kézbesítés végett kiadva ajánlott és közönséges levél 1795 darab, összesen 54.850 darab.

A város bel- és külterületén 2 mozi-, 1 szoba-, 1 konyhatűz és 1 műszaki mentés volt, sérülés nem történt.

SPORT

•SPORTNAPLÓ•

A gyorsan közeledő tavaszi szezonra tekintettel a Bocskay játékosai treniroznak. Erre azért is szükség van, mert a hóval borított pálya és hideg időjárás miatt normális gyakorlatokat nem lehet végézni, viszont a kondiciót gyorsított menetben kell fokozni. Semmi összefüggés nincs tehát a Bocskay mindennapi tréningje és a mániákusan forszirozott „angol módszer" között. Az időjárás javulásával a Bocskay is visszatér a heti két tréningnaphoz és nem engedi befolyásolni magát semmiféle új teóriáktól.

*

Angol tréningredszer-humbug. Minden játékosnak annyi tréningre illetve futásra van szüksége, mint amennyit fizikuma megkövetel. Jól nézne ki például Teleki, ha 20 kört futtatnának vele. A vasárnapi mérkőzéseken csak támolyogna a pályán. Markos a komolyabb találkozók előtt mindig pihent és ez használt legtöbbet formájának. Minden rendszer jó, ha beválik.

*

Be akarják beszélni, hogy a Bocskay a turán már az angol—magyar mérkőzés tanulságai alapján játszott egy új stilust. Ez egyszerűen nem igaz. A Bocskay azt a stilust játszotta, amit Opata nevelt a játékosokba attól a perctől kezdve, amidőn szeptember végén Debrecenbe került. Opata tanításának eredménye jóval előbb mutatkozott, mint az angol mérkőzést lejátszották. Az új stilus egyedül Opata érdeme és teljesen független az angolok elleni mérkőzés tanulságaitól. Furcsáljuk tehát, hogy a Bocskay feljavulásával kapcsolatosan tendenciózusan hallgatnak — még Herzog is — Opatáról, aki pedig rövid idő alatt olyan eredményt ért el, amelyért csak dícséret jár ki. Közben Jánossi naponta nyilatkozik és ha szavait készpénznek vennék, az Ujpest lenne a világ legjobb csapata. Az üzlet üzlet...

*

A Bocskay egyébként szombaton pihent és vasárnap délelőtt tartja legközelebbi tréningjét. Magyar illetve Opata módszer szerint. Neki nem futja angolra...

*

Ma vasárnap már valamennyi ligacsapat pályán trenirozik. Csak a Soroksár foglalkozik a visszalépés gondolatával.

*

Bőr II. körül még mindig folyik a harc. Uj egyesülete a Goldberger SE játékoscsábításért feljelentette a Beszkárt vezetőségét, mert ez csábítani igyekezett a volt debreceni játékost. Bőr II-ből nagy fiú lett...

*

Ma lesz Párisban a francia-osztrák mérkőzés. A franciák a magyarok és csehek után az osztrákokot is meg akarják verni. És nem is tartozik a lehetetlenségek közzé...

A TEXTLIGYÁR SPORT CLUB kéri összes játékosait, hogy f. hó 25-én, hétfőn este 7 órakor a zsidó gimnázium tornatermében, (Simonffy u. és Kápolnási u. sarok) mindnyájan pontosan megjelenni szíveskedjenek.

Asszonypofozás botránnyal és haragos tömeggel a Kistemplom-sarkon

Szombat este van, köd és hideg, az emberek a kabát felhajtott gallérja mögé igyekszenek elrejteni orrukat. A Széchenyi ucca sarkán megy egy férfi és egy nő, mögöttük egy másik nő, nem látszik semmi feltűnő rajtuk. A sarokra érnek, a hátul siető nő kiált valamit, a férfi megfordul, hatalmas csattanás, a nő elterül a földön.

Köd van, az emberek rohannak, a csattanásra megállnak, mi történt, a nő a földön sír, az arcát fogdossa, a tömeg rohan a színhelyre, a nő felugrik a földről:

— Pofonvágott a nyomorult! Jaj, pofonvágott a nyomorult!

A hangja tele van csodálkozással és rémülettel, meg van döbbenve (a nők egy kicsit mindig megdöbbennek, ha a férfi megveri őket). A férfit elragadja a »hőstett«, nekiesik a nőnek, újból a földre pofozza. És megáll a jajgató nő felett, ökölbemarkolt ujjakkal, mint bokszbajnok a leütött ellenfél fölött. A lány feláll, a férfi üti, a lány újból lent van a földön: knokaut!

Tíz perce tart már a »mérkőzés«, egész kis tömeg tolong köröttük, de senkinek sem jut eszébe a lány védelmére kelni. Elégedetten szemlélik a csattogó horogütéseket, valaki megszólal a tömegben:

— A fiút ismerem, Kovács kárpitossegéd! A multkor is összeverekedtek, betörtek egy kirakatot a Svetits-palotában!

A leütött nő belenyugszik a vereségbe, lent marad a földön, zilálltan, nyöszörög és reszket. A férfi látja, hogy az ellenfél nem áll fel, kénytelen lehajolni és úgy pofozni tovább. Aztán hirtelen mosolyogni kezd, nagyszerű ötlete támadt, nem kell lehajolnia és fáradoznia: ez sokkal kényelmesebb: rugdosni kezdi a nőt.

A tömegből kiugrik egy férfi, megragadja a kárpitossegédet, elöki a nőtől:

— Szégyelje magát! Egy nőt így ütni!

Megtört a jég. A tömegből egyszerre zúdulnak a verekedő férfi felé a szidalmak, a nők sikoltoznak, egy férfi botjával veri az aszfaltot és kijelenti, hogy nem lehet tovább türni ezt, megérkezik a rendőr, a kárpitossegéd kiabál a nőre:

— Lehet, hogy engem bevisznek, de holnap kiengednek, te meg a fogházban maradsz.

A rendőr viszi mind a kettőt. Sőt, mind a négyet. Mert két tanut is visz.

Az ügyeletes rendőriszt hallgatja ki őket. Lihegnek, elfáradtak a verekedésben. A lány arca piros, ha a férfiról ujjlenyomatot kellene venni, a lány arcáról pompás lenyomatot lehetne szerezni.

Vadházastársak voltak három évig. Most már nem házastársak, de annál vadabbak. Féltékeny a lány, a volt vadházastárs mással akart moziba menniü Már a Vígszínház előcsarnokában, kilenc órakor megkezdték a viadalt. A közönség riadtan menekült előlük. A Széchenyi ucca sarkán szálltak azonban csak küzdelembe.

A rendőrtiszt tudatja velük, hogy mindkettőjük ellen megindul az eljárás uccai botrányokozás címen. Tudomásul veszik. A lány szipog, a kárpitossegéd pedig kemény léptekkel indul kifejé, rekedten morog:

— A két tanut még ma kikészítem! Bieskára veszem őket!

És bevágja maga után a rendőrség kapuját.

Csákó mérlegkészitő

mühelyét lebontás miatt Deák Ferenc ucca 22., szembe helyezte át.

AZ IGAZSÁGÜGYMINISZTER LEIRATA A HÁZTULAJDONOSOK EGYESÜLETEHEZ

A Debreceni Háztulajdonosok Egyesülete ez év elején emlékirattal fordult dr. Lázár Andor igazságügyminiszterhez, a tárcája körébe tartozó lakbérleti kérdések helyesebb megoldása iránt.

Az Egyesület főleg azt kérte, hogy a polgári perrendtartás módosításáról szóló, jelenleg tárgyalt törvényjavaslatból hagyják ki azokat a sérelmes intézkedéseket, melyek szerint ezután a háztulajdonos, ha lakfelmondási per gyorsított intézését kívanja, külön eljárási költséget, a felmondás elfogadásának bizonyítása alapján hozott ítélet végrehajtás esetén pedig külön biztosítekot tartozzé letenni. Kifejti az emlékirat, hogy ezeket külön költségeket a kisebb bérbeadók egyszerűen képtelenek előteremteni s így elesnek jogaik gyakorlásától. Kérte továbbá az egyesület a lakásügyi miniszteri bizottság megszüntetését és a rosszhiszeműen nemfizető bérlők ellen szigorúbb jogszabályok alkotását.

Ma érkezett meg az egyesülethez az igazságügyminiszter válasza, melyben arról értesíti az egyesületet, hogy ezeket a javaslatokat gondos figyelemre fogja méltatni és minden olyan javaslatot el fog fogadni, amely elvileg és gyakorlatilag helyeselhető.

Az egyesület felterjesztését tehát a törvényjavaslat küszöbön álló képviselőházi tárgyalásánál figyelembe fogják venni s így megvan rá a remény, hogy a lakfelmondási pereket, melyek elintézése eddig alaptalan védekezés esetén is hosszabb ideig elhuzódott, ezentul külön költség nélkül fogják gyorsabban lebonyolítani s ez által a házbirtokosság egyik régi sérelmét orvosolni. Az egyesület többi javaslatainak elintézésére később kerül sor.

hirek

A Debreceni Független Ujság pártoktól független politikai napilap
Szerkesztősége és kiadóhivatala: **Ferenc József út 49. sz. Telefon: 32-12.**
Előfizetési ár: **egész évre 20.—, félévre 10.—, negyedévre 5.—, egy hóra 1.80 pengő.** Külföldre ennek a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap 6 fillér, vasárnap 16 fill.

Mindentudó

RÁDIÓMÚSOR

VASÁRNAP, JANUÁR 24.

Budapest I.

9.30: Hírek.
10: Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi főplébánia templomból. A szentbeszédet Hetényi Gyula dr. mondja. Énekel a templom énekkara Harmat Artur vezetésével.
11.15: Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. Prédikál Magócs Károly.
12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
12.30: Veres Lajos és cigányzenekara muzsikál.
13.45: Hanglemezek.
15: „A mezőgazdasági szakiskolák mint gazdasági szaktanácsadó állomások.“ Véniss Gyula gazdasági tanár előadása. (A földmívelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.)
15.50: „Farsangi parádé.“ Kondor Leó és Polgár Tibor kétzongorás jazzműsora.
16.35: „Az ózonvíz.“ Milleker Rezső dr előadása (Közművelődési előadássorozat.)
17.05: A rádió szalonzenekarának műsora. Vezényel Ber ha István.
17.40: „Fesztyéknél a Bajza uccában.“ Pekár Gyula előadása.
17.10: Közvetítés a Royal-szálló éttermében. Berny Peyton néger jazzzenekara játszik.
Közben kb. 18.50: „Ne tessék megijedni.“ Beczássy Judit elbeszélése.
20.20: Budapesti Hangverseny Zenekar — Vezényel Fridl Frigyes.
Közben kb. 20.45: „Les Quatres“ lengyel éneknegyes műsora, a magyar lengyel művészcsere keretében.
21.50: Hírek, sporteredmények.
22.25: Közvetítés az Erzsébet királyné szállóból Bodrics Béla és cigányzenekara muzsikál.
23.20: Közvetítés a Newyork kávéházból. Sohrandt Lajos és Weidinger Ede jazzenekara játszik.
0.05: Hírek.

Budapest II.

14.20: A József nádor 2. honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel Seregi Artur.
16.35: A rádió szalonzenekarának műsora.
18.15: „A forinttól a fabatkáig.“ Ferenczi István dr. nyelvészeti csevegése
18.50: Hanglemezek.
Közben 19.15: „Rubens.“ Farkas Zoltán előadása.
20.30: Hírek, sport- és ügetőversenyeredmények.

HÉTFŐ, JANUÁR 25.

Budapest II.

6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek.
7.20: Étrend.
10: Hírek.
10.20: „Magyar utazó Afrika belsejében.“ Irta Halász Gyula. (Felolvasás.)
10.45: „A tenger hatása a szárazföldre.“ Irta Szabolcsi János. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Sebestyén Sándor és S. Mannaberg Rózsi gordonka-zongora darabokat ad elő.
12.40: Hírek.
13: A Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel Figedy Sándor.
Közben kb. 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjeelntés.
14.40: Hírek, étrend, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek.
16.15: A rádió diákfélórája: „Önképzőkörünk története.“ Irta Trencsényi Waldapfel Imre dr. (II. rádió-önképzőköri előadás.)
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „Planck, a kvantum-elmélet megalapítója.“ Gombos Pál dr. előadása. (Felolvasás.)
17.30: Hanglemezek.
18.30: „Bábaellte babona.“ Luby Margit néprajzi csevegés.
19: Kurina Simi és cigányzenekara muzsikál.
20: A Filharmóniai Társaság hangversenyének ismertetése.
20.10: A Filharmóniai Társaság hangversenyének közvetítése a m. kir. Operaházból — Vezényel Dohnányi Ernő. Közreműködik Basilides Mária, Bodó Erzsi, Rösler Endre, Székely Mihály (ének) és a Székesfővárosi Énekkar Karvaly Viktor vezetésével.
Szünetben kb. 21: Hírek.
A hangverseny után kb. 22.10: Időjárásjelentés.
Majd: Közvetítés a magyar ökölvívó csapatbajnokságok döntőiről a Városi Szinházból. Beszélő Pluhár István. (Részben viaszfelvétel.)
23: Hírek német nyelven.
23.05: Közvetítés a Kette étteremből. Lakatos Flóris és cigányzenekara muzsikál.
0.05: Hírek.

Budapest II.

19: Német nyelvoktatás (Szengyörgyi Ede.)
20.10: „Lidércek.“ Majthényi György elbeszélése.
20.40: Hírek.
21: Hanglemezek.

Debrecen 25, 20 és 10 évvel ezelőtt

1912 JANUÁR 24. SZERDA. Apróhirdetés: 22 éves, gazdag, amerikai hölgy férjhez menne csinos, egészséges úrhoz. Vagyon, vallás mellékes.

1912 JANUÁR 25. CSÜTÖRTÖK. A debreceni csatornamunkálatok teljesen befejeződtek és a vállalkozók már be is nyújtották az elszámolást.

1912 JANUÁR 24. SZERDA. A bolgárok Tulcenál átlépték a Szent György ágat, a Casinu völgyben visszavertük az oroszok előretöréseit.

A belügyminiszter a debreceni rendőrség államsegélyét 96.000 koronában állapította meg.

1917 JANUÁR 25. CSÜTÖRTÖK. Az Aa folyó mentén jelentékeny területet meghódítottak a németek.

1927 JANUÁR 24. HÉTFŐ. Rendes lapszünet.

1927 JANUÁR 25. KEDD. A jog- és pénzügyi bizottság a munkamegosztását javasolja az 1927. évi burkolási program végrehajtásánál.

— **Ref. Tanitótestületi ülés.** A debreceni református tanítótestület 26-án délután 4 órakor tartja gyülését a ref. egyházi tanácstermében. Tárgyak: 1. Elnöki bejelentések. 2. B. Szűcs Ferenc tanítóképzőintézeti tanár előadása: Az iskolai énektanítás korszerű kérdései. 3. Megbeszélés. 4. Szabó Károly igazgató jelentése az énekügyi bizottság működéséről, gyermekkarról és felhívása. — 5. Indítványok.

x **Czibere Vilma,** női fodrászkülönlegességek. Olcsó árak. Csapó ucca 19.

— **Gyümölcsészeti tanfolyam.** E hónap 20-án tartotta meg első gyümölcstermesztési előadását a Vármegyeházán Czapáry Bertalan, a mezőgazdasági kamara kertészeti szaktanára. Minden szerdán d. u. öt órai kezdettel vannak az előadások a Vármegyeháza Kistermében. Legközelebbi előadás 27-én lesz.

x **Kocsik** minden alakban. **Riesz kocsigyár,** Debrecen, Hatvan ucca. szaküzletében.

— **Dr Vasady Béla egyetemi tanár előadása a Népszerű Főiskolai Tanfolyamon.** Az Egyetemi Népszerű Főiskolai Tanfolyam folyó évi január hó 28-án, csütörtökön este 6 órakor a Kereskedő Társulat díszitermében előadást tart, mely alkalommal dr Vasady Béla egyetemi tanár: „A gyógyíthatatlanul vallásos ember“ című előadásában a modern lélektani és bölcseleti kutatások alapján vallástörténeti és theologiai régi megállapításokkal fogja igazolni, hogy a mindenkori és így a mai modern ember is ellenállhatatlanul a vallásos kérdéseknek színterébe állíttatik. Ismertetni fogja a matheriali ta és atheista irányok törekvését, melyek eredménytelenek bizonyultak, mert a mai ember Isten s az Ő segítsége nélkül nemzen tudja megoldani mindazon törekvéseit, melyeket maga elé tűzött. — A mindennapi életből vett konkrét példákkal fogja az előadó illusztrálni alaptételeit: azt, hogy az ember gyógyíthatatlanul vallásos.

A »**Debreceni Izraelita Ifjak Dalköre**« január 28-án este 7 órakor évi rendes tisztújító közgyülést tart Simonffy uccai helyiségében az alábbi tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztári jelentés. 4. Számvizsgálók jelentése. 5. Tisztikari választás. 6. Alapszabálymódosítás. 7. Esetleges indítványok.

— **A Független Polgárok Temetkezési Egyesülete** január 30-án d. e. 10 órakor tartja évi rendes közgyülését. — Határozatképtelenség esetén február 7-én d. e. 10 órakor tartják.

NŐI, FÉRFI átmeneti és télikabát szövetek P 5.50-től Petriknél, Szent Anna u. 5.

— **Káromkodásért bűntetett lókupec** Ifj. D. Kovács József mikepércsi lókupec hatósági közeg megsértése és vallás elleni vétség címén került a járásbirróság elé. A vád szerint dr Nagy István mikepércsi főjegyzőt sértegette és megfenyegette, hogy nem fog árverést kitűzni. Közben pedig az Istent szidta. A tárgyaláson részegségével védekezett. A bíróság hatósági közeg megsértése címén jogerősen 20 pengő pénzbüntetésre ítélte.

— LOPÁSOK. Hajdu Béláné hajduböszörményi lakos szombaton bejött Debrecenben és a zsibogóban akart vásárolni. Közben pénztárcáját 9 pengővel kilopták a zsebéből. — Szablinszky László feljelentést tett a rendőrségen, hogy a Tisza István internátusban levő szobájából egy fénykezőgépet elloptak. — Spitz Margit vásárpénzári tisztviselőnő kékróka boáját Árva ucca 11. szám alatti lakásáról vitte el ismeretlen tettes. — Benkő Lajos dr. ügyvéd Fürdő ucca 16. szám alatti lakásán besurranó tolvaj járt, aki egy fekete télikabátot és két átmeneti kabátot ellopott. A károsultak panaszára a rendőrség keresi a tolvajokat.

Telepes rádiónak
ZETT
anód a lelke!

— **Angina pectorisnál,** a rohamokban fellépő nyomasztó szívtáji fájdalmaknál reggelenként fél, esetleg negyed pohár természetes „Ferenc József“ keserűvíz is elegendő ahhoz, hogy a belek működését elrendezze és megfelelő emésztést biztosítson.

— **A borbély, férfi és női fodrász, valamint kozmetikus szakosztály** 25-én fél 8 órai kezdettel az ipartestület tanácstermében szakosztályi ülést tart. Tárgysorozaton szerepel az alosztály tisztikarának megválasztása és több fontos ügy.

x **Szipál** udvari fényképészmester műtermében 6 darab lap 3.— pengő, 1 darab nagyitással 6.— pengő.

— **Teadélután a Debreceni Kálvinisták Templomegyesületében.** Január 25-én, hétfőn délután pontosan fél hat órai kezdettel a Kollégium dísztermében a Kálvinház javára teadélutánt rendez a Templomegyesület. — A teadélutánon Makláry Károly püspök, mint a Templomegyesület elnöke előadást tart. A háziasszonyi tisztet a következő úrasszonyok voltak szívesek elvállalni: Makláry Károlyné, báró Vay Lászlóné, Koncz Aurélné, dr. Tankó Béláné, Jeney Sándorné, dr. Kun Sándorné, Virágos Lajosné, Péterffy Lászlóné, ref. tanítók asztala: Nagy Lajosné és a Templomegyesület asztala: Balogh Istvánné.

x **Hibás varrógépjét** teljesen rendbehozza Keszler, Széchenyi u. 1.

Megtérül fáradsága, ha felkeresi
Frisch József ékszerészt
Szent Anna u. 5. alatt. Törtaranyat legmagasabb árban veszek

— **A Katholikus Népszövetség** II. kerületének tagjai, a Széchenyi, Tócós, Varga, Posta és Téglaskert gyümölcsös kertjeinek tulajdonosai, vasárnap délelőtt fél 11 órakor jelenjenek meg a Szoboszlói úti kath. elemi iskolában a gyümölcsfa gondozása tárgyában megtartandó megbeszélés végett. Egyben kéri a Kath. Népszövetség II. kerületének tagjait, hogy a megalakítandó vegyes énekkar megbeszélése végett jelenjenek meg.

— **A Gyümölcstermelők egyesületének választmánya** január 27-én, délután három órakor a Vármegyeháza kistermében tartja ülését.

— **Az arany főispán aranylakodalma.** Sátoraljaújhelyről jelentik: Most ünnepelte aranylakodalmát Thuránszky László, Zemplénmegye nyugalmazott főispánja. — Thuránszky László, akinek az »arany főispán« nevet adták a zempléniek, egész életének munkásságát Zemplénben fejtette ki. Mint gyakornok kezdte a megyeházán, a kommün alatt a bolsevisták fogságba vetették, résztvett a nemzeti ellenállásban, 1920-ban lett főispán. Az »arany főispán« aranylakodalmán résztvett rokonsága és tisztelői: fia, Thuránszky László volt sajtófőnök, most tolnai főispán, leánya, Hüttl Tivadar debreceni egyetemi tanár, orvosprofesszor felesége, Csuha István ungi főispán özvegye és leánya, Fáy István zempléni főispán és felesége, Ghiczy Tihamér nyugalmazott országos rendőrfőkapitány és Klára leánya, Köntzey Ernő sebészetanár.

Modern Idei Nagyestélyi frizura Kreációk
Hatvan u. 6. Tel. 34-59

— **Iparművészeti tanfolyam Debrecenben.** Katona Mici, az ismert kiváló iparművésznő iparművészeti tanfolyamot nyit Debrecenben. A tanfolyam hat hétig tart, mely idő alatt a jelentkezők teljesen elsajátíthatják az iparművészeti jártasságot. Manapság az iparművészet kenyérkeresetet is jelent, megélhetést biztosít. De attól eltekintve a jobb módban élők is szívesen foglalkoznak iparművészeti tárgyak előállításával, melyek díszítik a lakást. A hölgyek számára a kézimunkázást már már az iparművészeti tárgyak előállítása pótolja, ami sokkal értékesebb, szebb és nem olyan idegölő. Éppen ezért bizonyára nagy érdeklődés nyilvánul meg az Iparművészeti tanfolyam iránt, melyre a Gambrinus passageban levő új „Iparművészeti és Képszalonban" lehet jelentkezni. A hathetes tanfolyamra tandíj negyven pengő.

— **Az Országos Ügyvédszövetség debreceni osztálya** január hó 26-án, kedden este hat órakor az Arany Bika földszinti olvasótermében tartja rendes heti összejövetelét, amelyen dr. Magyar Simon ügyvéd, a szövetség debreceni társelnöke, a gyógyszerészeti ügy rendezéséről szóló új törvényjavaslatot fogja ismertetni. Az előadásra ezúton hívja meg a kartársakat az elnökség.

Csontgyüjtőt
aki teleppel rendelkezik
KERESÜNK.
Ajánlatokat »Csont« jeligére **Tenzer hirdetőjébe, Budapest, IV. ker. Szervita-tér 8.**

— **A nyilastelepi református Olvasókör évi közgyűlését** január hó 31-én délután 4 órakor a gyülekezeti ház nagytermében (Templomtér) tartja a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki jelentés. 2. Számadás, költségelőirányzat. 3. Tisztújítás. 4. Az elnöknél írásban beadott esetleges indítványok tárgyalása.

— **Gyermeknevelestörténeti előadás.** Musza Ferenc református lelkész vasárnap délután 4 órai kezdettel a nyilastelepi gyülekezeti házban előadást tar. »A XVI. század magyar gyermek nevelése« címen. Az előadást nívós műsor kíséri.

— **A Debreceni Református Tanítók Segélyegyesülete** január hó 30-án, szombaton délelőtt pontosan 11 órai kezdettel a református egyház tanácstermében rendes közgyűlést tart. A közgyűlés sorrendje: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Bejelentés, elnöki javaslat. 4. Pénztáros évi zárszámadásról jelentést tesz. 5. Pénztárvizsgáló bizottság jeentése, felmentvény megadása. 6. Költségvetés felolvasása, tiszteletdíjak. 7. Kamatlábra vonatkozó javaslat. 8. Segélyezésre vonatkozó javaslata a választmánynak. 9. A közgyűlést megelőzőleg két nappal az elnökhöz beadott indítványok tárgyalása. 10. Tisztújítás. 11. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére 2 tag kinevezése. Segélyegyesületünk igen tisztelt tagjait ezúton meleg szeretettel meghívjuk és teljes számban való megjelenést kérünk. Őszinte szeretettel: Benyhe Imre ref. igazgatótanító, segélyegyesületi elnök.

Hatévi fegyházra ítélték a gyilkos elmekórházi ápolót

Budapest, január 23. A büntetőtörvényszék Marton-tanácsa ma hirdetett ítéletet az Uj Szent János-kórház ápolóinak bűnügyében. Ferhércz István Szabó Lajos és Gaál Lajos ápolókat azzal vádolta meg az ügyészség, hogy a kórház két elmebeteg ápoltját: dr. Szalai Lajost és Perczel Dezsőt oly súlyosan bántalmazták, hogy a két szerencsétlen elmebeteg ennek következtében meghalt.

Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy az ápolók brutalitása következtében az elmebeteg bordái összetörtek, ebből kifolyólag következett be a halál.

A törvényszék Ferhércz Istvánt kétrendbeli, Gaál Lajost egyrendbeli halált okozó súlyos testisértés büntettében mondotta ki bűnösnek. Ferhérczet hatévi fegyházra, Gaált pedig nyolchónapi börtönre ítélte, Szabó Lajost a zellene emelt vád alól felmentette.

Az ítélet indokolása szerint a törvényszék megállapította, hogy a két elmebeteg az ápolók bántalmazásai következtében halt meg. Súlyosbító körülménynek tekintette a zápolók durvaságát és azt az erkölcsi felháborodást, melyet bűncselekményükkel okoztak.

— **Megnyilt az Ujságirók Clubja könyvtára.** Az Ujságirók Clubja tagjainak figyelmét felhívjuk arra, hogy a club kebelében létesített könyvtár megnyilt s már a holnapi naptól kezdve, csekély díj ellenében a rendelkezésükre áll. Könyvosztást minden héten hétfőn, kedden, pénteken és szombaton délelőtt 11—12 óra közt fognak tartani.

x **Mutassa meg** rossz fogát, műfogát Váry János fogásznál, Rothermere u. 3. (Kollégium mellett).

— **A Debreceni Sakkör** választmánya folyó hó 26-án este fél 7 órakor az Ujságiró Club helyiségében versenyrendezési ügyben fontos ülést tart, amelyre a tisztikari és választmányi tagok ezúton hivatnak meg.

— **A Déri-múzeum** vasárnap 10—1-ig nyitva. Belépődíj nincs. A múzeumi Közművelődési Könyvtár 10—12-ig nyitva.

— VÁLÁS UTÁN FELAKASZTOTTA MAGÁT EGY FIATALASSZONY. Ifj. Molnár Sándorné, született Berta Róza 31 éves furlai asszony elvált az urától. A válás óta valósággal buskomor volt, kerülte az embereket és sokszor hangoztatta, hogy véget vet életének. Amikor a lakásban egyedül maradt, bement a fáskamrába és felakasztotta magát. Mire rátaláltak már halott volt. Az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

— **Az Iparoskör kultúrdélutánja** vasárnap délután 4 órakor lesz a következő műsorral: 1. Nyitány, előadja Ujvárossy Béla és zenekara. 2. »A makacs gyermék« címen előadást tart: Mellau Márton tanítóképzőintézeti igazgató. 3. Szaval: Bartha József. 4. Magyar dalokat énekel: Palotay Lajos zenekísérettel. 5. Zárózene. Belépődíj nincs.

— ÖNGYILKOS 72 ÉVES FÖLDMIVES. Hosszupályiban Kovács Károly 72 éves földmives az ajtókilincsre felakasztotta magát. Az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

— **Uj nyelvtanfolyamok a Népszerű Főiskolán.** Február elsején uj modern nyelvi tanfolyamok kezdődnek a Népszerű Főiskolán. A folyó szemeszterben angol, francia, lengyel, német, orosz és román nyelvből kezdő és haladó tanfolyamok lesznek heti 2—2 órában, kitűnő tanerők vezetésével. A négy hónapig (február—május) tartó tanfolyamok teljesen díjtalanok, a résztvevők csak 6 P beiratási díjat fizetnek az egész szemeszterre. Beiratkozni személyesen vagy írásban is lehet hétköznapokon délelőtt 8—2 óráig az egyetemi gondnoki hivatalban (Egyetem, földszint 17. számú ajtó. Telefon 25-90). Az órák az egyetemi központi épületben az esti órákban tartatnak. A Népszerű Főiskolának rajztanfolyama is van, amelyet Oláh István rajztanár vezet. A rajztanfolyam díja havi 4 pengő, beiratási díj nincs.

x **Varrógépkölcsönzés**, varrógépvétel, eladás, varrógéprészek minden géphez, javitások jótállással. Eisenberger, Csapó 101.

— **Adomány.** A nyomorgó hétgyermekes család részére egy jószívű úriasszony, B. F.-né 5 pengőt juttatott kiadóhivatalunkhoz. Az adományt rendeltetési helyére továbbítjuk.

— EGY ÉVI BÖRTÖN A DOLOGHÁZ UTÁN. Hegedűs László szegedi kereskedőségéd nemrégen szabadult a dologházból. Szabadulása után ismét lopott. Ügyét a debreceni törvényszék tárgyalta. A törvényszék előtt könyörgött, hogy ne vigyék vissza a dologházba, mert idegbajos, beteg ember. A bíróság egyévi börtönre ítélte. Az ítélet jogerős.

— **Gyorsíró tanfolyamot** rendez az Iskolánkívüli Népművelésügyi Bizottság mindazok számára, akik a tanfolyamon való részvételüket Piac ucca 77. I. em. 4. Széll Irén tanfolyamvezetőnél bejelentik délelőtt 11—1 óráig és kedd, csütörtök és szombat este 6—8 óráig. A tanfolyamon résztvevők az oktatás befejezésével államvizsgát tesznek, melynek időpontja május hó végére esik. A tanfolyam vezetője a Radnai szakiskola módszere alapján tanít. Előadási órák: kedd, csütörtök, szombat délelőtt 11—1-ig és ugyanazon napokon este 6—8-ig tartatnak.

— **Kancák póttörzskönyvelése Debrecenben és a Kadarcsnál.** A Debreceni Gazdasági Egyesület előterjesztésére a debreceni m. kir. állami méntelep parancsnoksága február hó 2-án délelőtt 8 órai kezdettel Debrecenben a balmaujvárosi útfélen lévő volt városi cédulaház előtt, míg február 3-án szintén 8 órai kezdettel a Kadarcs csárdánál kancapárosítást tart. Elővezetendők azok a kancák, amelyek a debreceni rendes törzskönyvi párosításon nem voltak bemutatva. A kancákkal együtt a csikók is elővetendők s a fedeztetési jegyet be kell mutatni. A párosítási díj darabokint 1 P. a párosítás alkalmával esedékes.

— **Az ingyenes analfabéta tanfolyamra** az irni-olvasni nemtudó egyének állandóan bejelenthetők Széchenyi ucca 20. szám alatt az Iskolánkívüli Népművelési Bizottság titkári hivatalánál.

Debrecen sz. kir. város adóhivatalától.

2392/1—1937. A. Ü.

HIRDETMÉNY

A városi adóhivatal által 9 pengő becsértékben lefoglalt 300 kg. ócskavas és 160 pengő becsértékben lefoglalt 8000 darab tégla 1937. évi január hó 25-én délután 13 órakor Irinyi ucca 3 szám alatt készpénz ellenében a becsérték legalább háromnegyedén elárvereztetik.

Városi Adóhivatal.

METEOR MOZI MÜSORA

Vasárnap:
»VÉRZŐ ARÉNA«, **Wallace Beery, Jackie Cooper** izgalmas világfilmje. Kíséröműsor! Előadások: 3—5—7—9 órakor!

Club pensió Budapest
TERÉZ KÖRUT 34. SZ.
Uri otthon központi fűtéssel legmodernebbül berendezve. Elsőrangú ellátás heti két fürdővel 7 pengőtől.
Színház és gyógyfürdő kedvezmény.

SZINHÁZ, MÜVÉSZET

A SZINHÁZ MÜSORA:

Január 24 napján, vasárnap délután fél 4 órakor: **A néma levente.** Mérsékelt helyárakkal.

Január hó 24 napján, vasárnap este 8 órakor: **Hirn dr esete.** D) bérlet.

Január hó 25 napján, hétfőn este 8 órakor: **Hirn dr esete.** B) bérlet.

A szinházi iroda hirei:

A Csokonai szinház eseményszámba menő ősbemutatója, **Rino Alessi** drámája, a

Hirn dr. esete

szombaton, prömierbérletben szintén hatalmas sikert aratott. A nézőteret zsufolásig megtöltő közönség lenyügözve követte végig a kivételesen izgalmas és magasrendü szellemiségü drámát, amelyben az orvsvostudós és az ember ütközik össze egy személyben és melegen ünneeplte a kiváló szerzőt, aki személyesen köszönte meg az ünneplést. A

Hirn dr. esete

vasárnap este is szinrekerül a kiváló együttessel, amelynek tagjai a Csokonai szinház legkiválóbb drámai erői: **Beleznay Margit, Thuróczy Gyula, Sármássy Miklós, Halasy Mariska, Kömives Sándor, Balázs János, R. Nagy Erzsi.** Külön nagy sikere volt a nagysikerü ősbemutató diszelőadáson é a prömieren **Ütő Endre** müvészi diszleteinek.

Vasárnap délután huszadszor kerül szinre

A néma levente

H. NEMÉNYI LILI fellépésével, mérsékelt helyárakkal.

Hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön este folytatja a

Hirn dr. esete

diadalmas előadásorozatát.

FELHIVÁS A HÁZFELÜGYELŐKHÖZ

A Házfelügyelők Nemzeti és Gazdasági Egyesülete debreceni csoportja február hó 7-én d. e. 10 órakor, saját helyiségében az Arany Bika szuterén termében József kir. herceg u. 1. sz. alatt IV. évi rendes tiszújító közgyűlást tart. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztári jelentés. 4. Tisztikar megválasztása. 5. Bp. kiküldöttek felszólalása. 6. Esetleges indítványok. 7. Elnöki bezáró.

KÖZGAZDASÁG

10 FILLÉRREL OLCSÓBB A BUZA

Határidőpiac:

Rozs márciusra: 19.20, 19.05, zárlat 19.05—19.06. májusra: 19.15, 1913, zárlat 19.11—19.13.

Tengeri májusra: 14.62. 14.44, zárlat 14.46—14.48.

Készárupiac:

Búza: tiszavidéki 77 kg 21.20—21.60, 78 kg 21.50—21.85, 79 kg 21.80—22.05, 80 kg 21.90—22.20, felsőtiszai 77 kg 21.15—21.40, 78 kg 21.40—21.70, 79 kg 21.70—22.00, 80 kg 21.85—22.15.

Rozs: pestvidéki 8.35—18.45, más származású 18.50—18.65.

Zab: elsőrendű 19.30—19.45, középminőségű 19.20—19.30.

Tengeri: tiszántúli új 13.40—13.50.

Búza 150 mm borsodi 80 kg 22.00, 150 mm felsőtiszai 80 kg 22.00, 150 mm tiszavidéki 80 kg 22.10 budapesti paritásban.

Rozs: 150 mm 18.60 budapesti paritásban.

Árpa: 150 mm 19.00, 300 mm 22.00, 150 mm 20.00 budapesti paritásban.

HIVATALOS VALUTAÁRFOLYAMOK

1 angol font 16.55—16.75, 100 cseh korona 10.75—11.95, 100 dinár 7.80—7.95, 100 dollár 337.25—341.25, 100 francia frank 15.00—15.00 100 lei 2.80—3.00, 100 lira 16.90—17.90, (Az 500 és 1000 lirás bankjegyek kivételével), 100 osztrák schilling 80.00—80.70 100 svájci frank 76.50—78.35.

PIACI ÁRAK

Pulyka, kövér kg 1.15—1.20, liba, továny drb 5.00—7.50, kövér kg 1.30—1.50, kacsa kövér kg 1.20—1.40, kappan és csirke 1.25—1.30, tyk párja 5.10—6.50, jérce 3.20—4.80, csirke ültnivaló 2.40—3.00. rántanivaló 1.80—2.30, tojás drb 0.07—0.08, kg 1.40—1.60.

Nemes alma kg 0.50—0.84, közönséges 0.32—0.44, dió 0.65—0.70, citrom drb 0.06—0.10, narancs kg 0.64—0.96, mandarin 0.85—1.20.

Vereshagyma kg 0.07—0.08, fokhagyma 0.36—0.44, burgonya, rózsa 0.07—0.08, vegyes 0.04—0.06, fejeskáposzta drb 0.03—0.10, kelkáposzta 0.02—0.04, savanyukáposzta kg 0.16—0.18, karalábé dbr 0.02—0.05, petrezselyem, sárgarépa, csomója 0.04—0.06, bab, száraz kg 0.26—0.28, cékla 0.05—0.08, borsó, szemes 0.44—0.48, retek drb 0.02—0.04, spenót és sóska csomója 0.04—0.10, gomba kg 0.70—1.20, zeller 0.02—0.05.

Fehérkenyér kg —.42, félbarna —.38 barna —.34, rozs —.26, péksütemény —.05

Búzaliszt 00-ás, 0-ás kg —.36, 2-ős —.34 4-es —.33, búzadara —.44, rozsliszt —.26, korpa —.13.

DEBRECENI TERMÉNY ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK

Búza 20.80—21.00, rozs 16.00—16.20, árpa 15.50—16.00, zab 16.00—16.50, tengeri 11.60—12.20, lucerna 6.10—7.00,széna 4.00—4.20, lencse 4.50, szalma 1.50—1.70, cukorrépa 1.30—1.50, takarmányrépa 0.80—1.00.

25 ÉVES FÉRJ — 70 ÉVES FELESÉG

Pestszenterzsébet, január 23. A pestszenterzsébeti anyakönyvi hivatalban ma érdekes házasságkötés történt. Molnár Kálmán 25 éves asztalossegéd feleségül vette a 70 éves Skoda Rozáliát.

LAKÓT SZERETNE HAZÁBA? HIRDESSEN A FÜGGETLEN UJSÁGBAN. — A HIRDETÉS BIZTOSAN MEGHOZZA A RÉGEN ÜRESEN LEVŐ LAKÁSÁBA A LAKÓT.

Óriási árvízkatasztrófa Amerikában

Pittsburgh elpusztul. — 15 millió dollár a kár

Pittsburghot, meg egy csomó ohioi, indianai, kentucki várost újra árvíz borít, megint hajléktalan egy pár százezer ember Amerikában. Még nincsen egy éve, hogy ugyanezen amerikai vidéken pusztított az ár és szenvedtek milliós károkat a vidék lakosai. Májusban, amikor Pittsburghba érkeztem egy nagy magyar ünnepre, nagy áruházakban még mutogatták, meddig ért az ár.

Roosevelt kortesútja alkalmával százezrek előtt ígérte meg, hogy a Monongahela és Allegheny folyók egybefolyásából eredő Ohio folyását szabályozni fogják és az ácélipar fővárosát megvédik az újabb árvizektől. A szeszélyes folyó azonban nem várt, míg a védőművek elkeszülnek, újra elöntött óriási területeket.

Pittsburgh és vidéke az acélipar központja, kohók ezrei töltik be a vidéket. A város mélyen fekszik a folyók két oldalán, csak a tehetősek laknak fenn a hegytetőkön.

Pittsburghhoz sok édes, de sok szomorú emléke is fűződik az amerikai magyarságnak. A legszomorúbb: itt kötötték a csehek a tótokkal a Monongahela Hallban 1917 májusában azt a szerződést, melyből Csehszlovákia született.

Az amerikai magyarság történetében sok nagygyűlés székhelye volt ez a város. Ez idén május végén itt ünnepelte meg az amerikai magyarság legnagyobb testvérsegítő egyesülete, a Verhovay Segély Egylet is 50 éves fennállásának jubileumát.

Pittsburghban és vidékén mindenütt, ahol a nagy árvíz pusztít, nagyon sok magyar család lakik. Tavaly ezrével voltak honfitársaink az árvízkárosultak között. Attól tartok, az idén is víz alatt áll már Pittsburgh Hazelwood negyede, a Second Avenu és mellékutcái, amelyekben honfitársaink otthonai vannak.

Az anyagi kár már eddig is túlhaladja a 15 millió dollárt,

végső eredményben azonban az anyagi kár legalább ennek háromszorosa lesz.

A leginkább sujtott állam Cincinnati, ahol az Ohio folyó vize már húsz méter fölé emelkedett. — Ohio államban Pittsburgh városát, amelynek hétszázezer lakosa van, még mindig pusztulás fenyegeti, annak ellenére, hogy tegnap

felrobbantották az Ohio folyó védőgátját

és leeresztették a vizet. A város üzleti negyedét már elborította az árvíz. Pittsburgh úgynevezett »aranysarkát«, ahol az elegáns üzletek, a fényűzően berendezett villák és a gazdagok házai vannak, nem tudták megmenteni attól, hogy a víz oda be ne hatoljon.

Az uccákon méter magasan áll a víz

és minden közlekedés lehetetlenné vált.

Beismerték a szovjet elárulását a trockista per vádlottai

A vádirat szerint Németország segítségével akarták megbuktatni a szovjetrendszert

Moszkva, január 23. A szakszervezetek házának úgynevezett kistermében kezdődött meg szombaton a Radek-per tárgyalása. — Egyenruhás GPU tisztviselők és polgáriruhás rendőrök egész serege szállotta meg az épületet. A tárgyalási teremben alig 300 ember fér el. A hallgatóság soraiban a kommunista párt igen sok vezető embere és a GPU vezetőségének több tagja foglalt helyet. A külföldi sajtó is elég nagy számban volt képviselve. Pontosan tíz órakor feltűzött szuronyú GPU-katonák vezették a terembe Radek, Djatokov, Szokolnyikov, Scerebr és Jakon volt kommunistavezéreket s vádlott társaikat. Valamennyi vádlott siralmas benyomást keltett. Ugy látszik, a vizsgálati fogság teljesen megtörte ellenállóerejüket. Ezután megjelent a főállamügyész és a felső katonai bíróság megkezdte a szovjet második nagyszabású politikai bűnügyének tárgyalását.

Mint Zinovjev és Kamenev ugyan bűnperében történt, ma is kijelentették a vádlottak, mind a tizenheten egymásután, hogy bűnösnek érzik magukat.

Azután felolvasták a terjedelmes vádiratot, amely terhére rójja Radeknek, hogy a moszkvai német nagykövetség katonai attaséjával tárgyalt, hogy idegen befolyással buktassa meg a szovjetkormányt. Trockij maga sem tagadta, hogy véleménye szerint Németország, Lengyelország és Japán segítségére van szükség, mert csak így lehet a szovjeturalmat megdönteni Oroszországban és evégből ő közvetlenül Berlinnel lépett érintkezésbe.

A vizsgálat során a vádirat szerint Radek és Pjatakov bevallották, hogy véleményük szerint a szovjetuniót csak olyképpen lehet megszüntetni, ha a jelenlegi kollektivizmust a régi kapitalista gazdasági rendszerrel cserélik fel. Evégből a vádlottak a szó szoros értelmében haditervet eszeltek ki ennek a célnak elérésére és külföldi hatalmakkal léptek érintkezésbe.

Az összeesküvők megbízták Radeket és Pjatakovot, hogy beszéljék meg közvetítők útján a német vezérkarral a szabotázs-rendszert, amelyet ők akartak megszervezni német fegyveres beavatkozás esetén az egész szovjetunióban.

Radek, Pjatakov, Szokolnikov és Serebriakov visszautasította a jogvédelmet, a többi tizenhárom vádlottnak Moszkva legismertebb ügyvédei a védőik.

NÉMETORSZÁG SZÉPSÉGEI FILMEN

Ma délelőtt 11 órakor matutja be a debreceni Rotary Club a Dérimúzeumban országismertető filmsereakciója során Németország filmjét. Kísérő előadást tart dr. Karl János kegyesrendi igazgató, a kiváló földrajztudós. Belépés díjtalan, önkéntes adományokat a rendezőség köszönettel fogad a Szociális Misszió javára.

A FÜGGETLEN UJSÁG hirdetései mindig eredményesek!

SZÖRNYŰ HÁRMAS GYILKOSSÁG

Bukarest, január 23. Georgescu százados Bukarest határában levő gazdaságában az elmult éjszaka hármas gyilkosság történt. A százados Brassóba utazott és a gazdaságot Gerilla intézőre bízta. Ma reggel az egyik szomszédos birtokos meg akarta látogatni a századost, s amikor a szobába lépett, borzalommal látta, hogy három holttest fekszik a padlón, az intéző, a felesége és a százados tisztiszolgája. A rendőri bizottság megállapította, hogy az intézőt 16 késszúrással, feleségét 5 revolverlövéssel gyilkolták meg.

Debrecen sz. kir. város adóhivatala. 1100/1937. aü. **HIRDETMÉNY.** Felhívja a városi adóhivatal a város lakosságát, hogy a város határában termett, vagy vidékről akár tengelyen, akár vasuton, vagy posta utján a város területére behozott fogyasztási adóköteles cikkeket — bor, sör, hús, szeszes ital — a behozataltól számított 24 óra alatt a városi adóhivatal fogyasztási adó ügyosztályánál (földszint, kapubejárattal szemben) a hivatalos órák alatt bejelenteni el ne mulassza. Közli a városi adóhivatal a város lakosságával azt is, hogy az összes behozatali utakat fokozott és szigoru ellenőrzés alatt tartja és a bejelentés elmulasztása jövedéki kihágást képez, minek során a mulasztó a be nem jelentett fogyasztási adó köteles cikk után járó fogyasztási adónak nyolcszoros összegéig terjedhető bírsággal elmarasztaltatik. Debrecen, 1937. évi január hó. **Városi adóhivatal.**

Hirdetmény.

A m. kir. Földmüvelésügyi Miniszter Urnak a kukoricamoly elleni védekezés kötelezővé tétele tárgyában 36.089—1926. F. M. szám alatt kiadott rendeletében foglaltakra utalással a következőkre hívom fel az érdekeltek figyelmét: Minden birtokos köteles a kukoricamoly telelő hernyójának irtása céljából az 1936. évi termésből származó kukoricának kóróját (tengeriszárat) csuhaját és csutkáját, valamint a tengeri tucskót, vagyis a kukoricaszárnak a földön maradó részét, továbbá a megszárítva eltett csalamadét, cirokszárat és cirokszakállt az 1937. évi május hó 15-ig felhasználni vagy pedig a kukoricamoly pilléje kirepülésének megakadályozására alkalmas módon el kell raktározni, vagy megsemmisiteni. Kerítés (sövény) készítésére, tetőfedésre, valamint a mezőgazdaság körében használatos egyéb épitmények (csőszkunyhók létesítésére csak is egy évnél régibb kukoricaszárat, vagy cirokkórót szabad felhasználni. Az emlitett növények anyagát a felsorolt célra felhasználni mindaddig tilos, amig bennük a kukoricamoly hernyója életképes s igy fertőzésre alkalmas állapotban lehet. (Egy évig.) Ha ezekből az anyagokból régi készlet nem áll rendelkezésre, pó lásukra nád, gyékény, naprafogó, szalma és más hasonló anyag felhasználása célszerű. Aki a védekezésre vonatkozó rendelkezésnek megtartását elmbulasztja, avagy a tilalmakat megszegi, az az 1894: XII. t. c. 95. paragrafusának k. pontjába ütköző kihágást követ el és a törvény értelmében az 5340—1924. M. E. sz. rendelet alkalmazásával büntetendő. Debrecen sz. kir város elsőfokú közigazgatási hatósága.

KÁVÉHÁZBAN
ÉTTEREMBEN
CUKRÁSZDÁBAN
BORBÉLYNÁL
kérje
A FÜGGETLEN UJSÁGOT

Felhivás

a folyó évre szóló általános kereseti, valamint a jövedelem- és vagyonadó bevallások beadására.

A folyó évi általános kereseti adóra, továbbá a folyó évi jövedelem és vagyonadóra vonatkozólag legkésőbb folyó évi február hó végéig bevallást kell adni.

I.

1. Az általános kereseti adó kivetése céljára bevallást kell adni azokról a jövedelmekről, amelyek a következő forrásokból származnak :

a) az ország területén bárki által folytatott ipari és kereskedelmi üzletből, bányászatból, az ország területén levő márvány, kő, kavics, murva és földbányáknak, általában a bányatörvény alá nem tartozó bányaterületek anyagának forgalombahozatalából, mesterséges halastavakból;

b) az ország területén bárki által folytatott szellemi és bármi más hasznothajtó foglalkozásból;

c) az ország területéről származó s bárki által élvezett, nemkülönben a külföldről származó s az ország lakosa által élvezett járadékokból. Idetartoznak különösen az életjáradékok, a rokonsági évjáradékok, a tartásdíjak, az özvegyi jog címén kiszolgáltatott életjáradékok, hacsak az utóbbiak nem a férj vagyonának haszonélvezetében állanak, amely után a jövedelemadón kívül az özvegy egyéb adót is fizet;

d) mindazokból a járadékszerű visszatérő szolgáltatásokból, amelyeknek teljesítése törvényen, bírói ítéleten vagy szerződéssel megállapított, de nem szolgálati viszonyból eredő kötelezettségen alapul;

e) a találmányok és találmányi szabadalmak használatáért, valamint a szerző halála után az örökösökre átszállott szerző jogért (1921 : LIV. tc.) fizetett díjakról;

f) a gyógyszertárak, iparüzletek, bányaművek és egyéb föld-, vagy házadó alá nem eső tárgyak, vagy jogok használatáért járó haszonbérekből, vagy más szolgáltatásokból, a bányaműveléshez szükséges beleegyezésért fizetett szolgáltatásokból (termelési jutalékokból), valamint általában a szolgalmakért járó haszonvételekből;

g) az örökbérből a zsellérbirtok (1896 : XXV. tc.) és az ezekhez hasonló természetű birtokok haszonélvezetéért fizetett évi szolgálmányokból (idézett tc. 6. §-a), illetőleg megváltás esetében a váltságtőke kamatából és az effele földadó alá nem eső haszonélvezeti jogok (örökváltságok) után fizetett évi tartozásoknak a kamatokra eső részéből;

h) a földbirtok helyesebb megoszlását szabályozó 1920 : XXXVI tc. 61. §-a alapján alkotott járadéktelkek után fizetett járadékokból;

i) a külföldi munkaadótól származó szolgálati illetményből, vagy munkabérből, ha azt nem valamely itteni pénztár, illetőleg a külföldinek itteni állandó megbízottja fizeti.

2. Általános kereseti adóbevallást azoknak az adózóknak kell adni :

a) akiknek a multévi általános kereseti adója még nem jogerdős és a folyó évi február hó végéig sem válik jogerőssé;

b) akiknek a multévi általános kereseti adója jogerős ugyan, de a kereseti adóalap a 10.000 P-t eléri, vagy azt meghaladja;

c) akiknek jogerős általános kereseti adó alapja nem teljes, hanem csonkaév eredménye alapján állapíttatott meg;

d) akik a mult évben foglalkozásukat megváltoztatták;

e) akik a mult év folyamán váltak adókötelesekké (új adózók);

f) akiknél az adóztatás helye a mult év folyamán megváltozott s ennek következtében a folyó évre már nem ott adóztatandók meg, ahol a mult évre voltak adóztatva.

3. Nem tartoznak általános kereseti adóbevallást adni :

az előbb I pont alatt felsorolt jövedelemforrásokból jövedelmet élvező adózók közül:

a) azok, akiknek jogerősen megállapított multévi általános kereseti adóalapja a 10.000 P-t el nem érte, vagy meg nem haladta, abban az esetben, ha a foglalkozás és az adóztatás helye nem változott;

b) azok a jogi személyek, amelyek társulati adót fizetni kötelesek.

II.

1. Jövedelem- és vagyonadó bevallást, amennyiben személyes adómentességben nem részesülnek, azoknak a természetes személyeknek, továbbá azoknak a jövedelem- és vagyonadó fizetésére köteles jogi személyeknek kell adni :

a) akiknek a mult évi jövedelemadója, illetőleg vagyonadója még nem jogerős és az a folyó évi február hó végéig sem válik jogerőssé;

b) akiknek a multévi jövedelemadója és vagyonadója jogerős ugyan, de a jövedelemadóalap a 10.000 P-t, vagy a vagyonadóalap a 200.000 P-t eléri vagy meghaladja;

c) akiknek jogerős adóalapja nem teljes, hanem csonkaév eredménye alapján állapíttatott meg;

d) akik az általános kereseti adó alapjának újbóli megállapítása céljából az általános kereseti adóra nézve új bevallás adására felhivattak;

e) akik a mult év folyamán váltak adókötelesekké (új adózók);

f) akiknél az adóztatás helye a mult év folyamán megváltozott és ennek következtében a folyó évre már nem ott adóztatandók meg, ahol a mult évre voltak adóztatva.

2. Nem tartoznak jövedelem- és vagyonadó bevallást adni :

a) azok, akiknek a jogerősen megállapított multévi jövedelemadó alapja a 10,000 pengőt, vagyonadó alapja pedig a 20,000 pengőt el nem érte ;

b) azok, akiknek a mult évben csupán adómentes jövedelmük volt, adóköteles jövedelmük azonban nem volt;

c) azok, akiknek a mult évben összes adóköteles és adómentes jövedelmük együttesen az ezer pengőt, illetőleg a multévi december hó 31-én adóköteles bagyontárgyuk értéke az 5000 pengőt nem haladta meg, vagy ha a jövedelmük meg is haladta az 1000 pengőt,- de ebből az adóköteles jövedelem a 600 pengőt nem haladta meg;

d) azok a közszolgálatban állók, akiknek a mult évi közszolgálati illetményükön kivül más jövedelmük nem volt, vagy ha más jövedelmük volt is, de ez a jövedelem a 600 pengőt nem haladta meg ;

e) azok az egyházi javadalmasok és magánszolgálatban álló alkalmazottak, akiknek a mult évi szolgálati járandóságuk a 3600 pengőt nem haladta meg és ezenkivül más jövedelmük nem volt vagy ha más jövedelmük is volt, ez a jövedelem a 600 pengőt nem haladta meg ;

f) azok, akiknek jövedelemadó alá eső jövedelmük a mult évben nem volt és az összes adóköteles vagyonuk érteke a multévi december hó 31 napján 25,000 pengőt nem haladta meg.

III.

A BEVALLÁS BEADÁSÁNAK HELYE ÉS MÓDJA.

1. Általános kereseti adó bevallást a községi elöljáróságnál (városi adóhivatalnál, kerületi adószámviteli osztálynál) kell beadni, éspedig :

a annál), melynek területén az adózó a helyhez kötött foglalkozást folytatja. Helyhez kötött foglalkozás az, mely üzleti teleppel kapcsolatos. Ily üzlettelep például az üzlethelyiség, a raktár, a műhely, az elárusító iroda, az ügyvédi iroda, az orvosi rendelő stb ;

b) akinek több helyen van üzlete (fióküzlete), az minden egyes üzletről (fióküzletről) külön—külön bevallást tartozik adni ;

c) a helyhez nem kötött foglalkozásról ott kell bevallást adni, ahol az adózó állandóan lakik, ha pedig több állandó lakhelye van, akkor ott kell bevallást adni, ahol a jövedelemadóra vonatkozó bevallás beadandó ;

d) a bányáról abban a községben, (városban) kell bevallást beadni, — amelyben a bányavállalat, vagy üzem fekszik, illetőleg ahol folytattatik. Ha a bányaüzlet több község területén fekszik, a bevallást abban a községben (városban) kell beadni, amelyben a bányamű külszinberendezésének főrésze fekszik ;

e) az építkezési és közlekedési vállalatokról a vállalat székhelyén kell a bevallást beadni. A vállalat székhelye alatt annak központi irodáját, ilyenek hiányában pedig a vállalkozó lakóhelyét kell érteni.

2. A jövedelem és vagyonadó bevallást annál a községi elöljáróságnál (városi adóhivatalnál, kerületi adószámviteli osztálynál) kell beadni, ahol a bevallás beadására kötelezettnek állandó lakása van. Akinek több állandó lakása van, jogában áll bevallását bármelyik lakása szerinti illetékes községi elöljáróságnál (városi adóhivatalnál, kerületi adószámviteli osztálynál) beadni, vagy a többi lakása szerinti illetékes községi elöljáróságnál (városi adóhivatalnál, kerületi adószámviteli osztálynál) **legkésőbb február hó 28 napjáig** bejelenteni.

3. Közös háztartás esetében a közös háztartáshoz tartozó családtagok jövedelmét is a családfőnek kell bevallani, nevezetesen :

a) az adókötelesnek jövedelméhez azt a jövedelmet is hozzá kell számítani, amely a vele közös háztartásban élő feleségét megilleti ;

b) az adóköteles atya jövedelméhez azt a jövedelmet is hozzá kell számítani, amely az atyai fegyelem alatt álló kiskorú gyermeket megilleti. Az adóköteles anya jövedelméhez a kiskorú gyermeke jövedelmét szintén hozzá kell számítani ;

c) a közös háztartáshoz tartozó többi tagoknak (nagykorú lemenők, felmenők, oldalrokonok stb) jövedelmét rendszerint a háztartás fejének jövedelméhez kell számítani ;

d) a háztartásban fizetés, vagy bér fejében az alkalmazottak, valamint a kosztosok, albérlők, vagy ágybérlők sem számíthatók a közös háztartáshoz.

4. A közös háztartáshoz tartozó családtag jövedelmét a családfőnek nem kell bevallani a következő esetekben :

a) a feleség jövedelme nem számítható a férj jövedelméhez akkor, ha a házastársak között a házassági életközösség megszünt, de ebben az esetben is csak akkor, ha a nő vagyonát már nem a férj kezeli;

b) a feleségnek, vagy közös háztartáshoz tartozó többi tagoknak az a kereste, amely évi 600 pengőnél nem több továbbá ugyanezeknek adómentes szolgálati illetményei;

c) ha a háztartás feje bizonyítja, hogy a 3 d) pont alá eső és vele közös háztartásban élő családtag jövedelme nem kerül az ő rendelkezése alá;

d) az előző a), c) pontok esetében a feleség, illetőleg a családtag külön adózik, amennyiben az illető családtagra nézve a jövedelemadó fizetési kötelezettség az általános szabályok szerint különben fennáll.

5. A bevallás kiállításánál a következőket kell szemelőtt tartani :

a) A bevallást rendszerint maga az adóköteles tartozik kiállítani és benyujtani. A nem önjogú természetes személyek, valamint a jogi személyek nevében a bevallást a törvényes képviselő adja, aki képviseltjének érdekeit az egész kivetési eljárás során felelősség mellett képviseli. Az a családtag, akinek jövedelme nem kerül a családfő rendelkezése alá és igy nem számítható a családfő jövedelméhez, külön bevallást köteles beadni;

b) a bevallás beadására kötelezett a bevallás beadásának, valamint a törvényben, illetőleg törvényes rendelkezésekben előírt minden egyéb kötelezettségének meghatalmazott által is eleget tehet, ennek eljárásáért azonban a meghatalmazó anyagilag felelős;

c) ha a bevallás beadására kötelezett a bevallási ívet kitölteni nem tudja, a községi (városi) közegek kötelesek a bevallási ív kiállításánál segédkezni, illetőleg a bevallást az adózó bemondása alapján kitölteni és ennek megtörténtét a bevallási íven hivatalból igazolni. Az adózó azonban ilyen esetben is köteles az ívet aláírni.

d) a bevallások lezárt borítékban is beadhatók, abban az esetben a nevet és lakást, valamint azt a körülményt, hogy a zárt boritéka bevallást tartalmazza, a boritékon fel kell tüntetni;

e) ha az adózó az előző évben máshol adózott, úgy az adóbevallásban pontosan meg kell jelölni azt, hogy az előző évben mely községnél (városi adóhivatalnál, kerületi adószámviteli osztálynál) fizette a jövedelem- és vagyonadót.

IV.

ADATSZOLGÁLTATÁSI KÖTELEZETTSÉG:

1. Minden biztositó intézet és minden más vállalat, vagy vállalkozó legkésőbb február hó 20-ig köteles a — székhelyére illetékes pénzügyigazgatóságnak kimutatni azokat az ügynöki díjakat, amelyeket a mult évben kifizetett. Az alkalmazottaknak kifizetett és az alkalmazottak kereseti adójával megadóztatott ügynöki díjakat azonban nem kell kimutatni.

2. Az élet- és járadékbiztosítással foglalkozó intézetek kötelesek azokat a bizosítási ügyleteket, melyekre egyszersmindenkorra esedékes, avagy előzetes díjfizetések történtek, február 28-ig a székhelyre illetékes pénzügyigazgatóságnak kimutatni. Ez a kötelezettség a külföldi biztosító intézetek magyarországi fióktelepeire (képviseleteire) a Magyarországon szerzett oly ügyleteket illetőleg is kiterjed, amelyekre vonatkozólag a kötvények külföldön állíttatnak ki.

3. Mindenki, aki bárminő szolgálati illetmény, vagy nyugellátás kifizetésére van kötelezve, köteles azokból az illetményre, vagy nyugellátásra jogosítottakról, akiknek az adóévet megelőző évben 3600 pengőnél nagyobb összegü illetményt fizetett ki, a név, foglalkozás, lakás megjelölésével névjegyzeket, valamint az adóévet megelőző évben kifizetett illetmények összegének megjelölésével egyenként illetményjegyzéket kiállítani s azt február hó 28-ig az alkalmazottak adóztatási helye szerint az illetékes községi elöljáróságnál (városi adóhivatalnál, kerületi adószámviteli osztálynál) benyujtani.

4. Aki az előző 1.—3. pontokban említett adatokat a kellő időben be nem adja, vagy azokban valótlanságot ad elő, annyiszor bűntethető száz pengőig terjedhető pénzbírsággal, — ahány adóalanynál ezt a mulasztást, vagy cselekményt elkövette.

(Folyt. köv.)

PANASZA van a lapra?

Kérjük tudassa ezt velünk. Jónak tartja az ujságot? Kérjük tudassa ezt — másval, aki még nem olvasója lapunknak!

Somoskeőy a legzseniálisabb világkalandor

(Copyright by Független Ujság.)

(Hetvenedik közlemény.)

Hanley-Somoskeőy elmosolyodott erre:

— Ön nagyon jól tudja, hogy ez a legnehezebb feladat. Ha ez nekem sikerül, akkor én világtörténelmet csinálok!... Ha egy mód van a sikerre, legyen nyugodt, én megszerzem.

Sok pénzt kapott Hanley és most már olyan apparátussal dolgozott Mohrenheim ellen, amilyen sem azelőtt, sem azóta diplomáciai ügyben.

A Panama-ügy

Mi is volt az a Panama-ügy?

Már egy évtizede tervezgették a Panama-csatorna megépítését. Elképzelhetetlen gazdasági jelentősége volt annak, hogy Északamerikát csatornával vágják el Délamerikától. Ez a 73 kilométer hosszú csatorna a hajósoknak egy egész nagy világrész megkerülését takarította volna meg. Első tervezője az olasz Negrelli volt, később a magyar Türr István, — aki a korinthusi csatornát is megépítette, az ugyancsak magyar Gerster tervei alapján, — szerzett engedélyt a columbiai kormánytól a csatorna megépítésére s az engedélyt sógorának, Bonaparte Wyse hercegnek engedte át. A társaság Lesseps Ferdinándot, a világ legkiválóbb mérnökét, a franciák büszkeségét kérte fel a tervek és a költségvetés elkészítésére. — Megalakult a Sociate Internationale du Calan Interoceanique, melynek pénzügyeit Armand Reclus intézte. Lesseps számítása szerint 843 millió frankba került volna a csatorna teljes megépítése. A részvénytőkét francia kistőkések félnap alatt lejegyezték. Lesseps meg is kezdte fia, Károly, a világhírű Eiffel mérnök, Fontane, Cottu marquis és Sansleroy igazgatók társaságában az építkezést. Kiderült azonban, hogy elszámították magukat. A gyilkos éghajlat alatt százszámra pusztultak a munkások. A csatorna építését is zsilipes rendszer szerint kellett megváltoztatni. Már adósságra pénzt is vettek fel és 1400 millió frank úszott el, mikor a csatornának még csak egyharmada volt kész és a 73 kilométerre tervezett csatornából csak 10 kilométer volt hajózható. Pénz kellett, különben csődbe megy az egész vállalkozás.

Akkor jöttek a támadások a Panama-társaság igazgatói ellen. A lapok, amelyek eddig kivétel nélkül a társaság zsebében voltak, ahogy nem tudtak pénzt kapni, óriási offenzivát intéztek a vállalat ellen. A kormány javaslatot terjesztett a képviselőház elé, mely megengedte volna, hogy a Panama társaság újabb 34 milló értékű kötvényt bocsásson ki. Erre azonban felléptek a részvényesek. Hatvannál több részvényes feljelentést tett az ügyészségen a társaság igazgatósága ellen. Azzal vádolták Lessepséket, hogy 60—70 milliónyi részvényt tulajdonítottak el és hogy a megfizetett sajtó segítségével túlzott, hazug hírek mesterséges hosszt idéztek elő a tőzsdén. Azt is bizonyították, hogy az igazgatóság több méter terület munkáját számolta fel és kőltötte el, mint ahány méter földet való ban kiemeltek.

Munkába léptek a németek és napnap után cikkeket helyeztek el a lapokban, melyek bebizonyították, hogy a fényes jelentések hazugságok voltak, tőzsdei manőver céljaiból fizettek magas osztalékot, holott akkor már a társaság tönkrement. A kisrészvényesek, akiknek vagyona odaveszett, forradalmi lázba hozták az országot gyűléseikkel.

A tőzsde vezérei bankszindikátust akartak létrehozni, hogy megmentsék a vállalatot és sikerült is a columbiai kormány engedélyét meghosszabbíttatni. Mindez azonban már nem segített. Hanley-Somoskeőy bandája gyülést rendezett. Gyülés után rengeteg titkot megszerzett, aminek újság-leleplezése világbotránnyá dagasztotta ezt az ügyet.

Megvesztegetett képviselők

A kormány, hogy megmentse a vállalatot és ezzel a francia becsületet, a kisemberek pénzét, javaslatot nyujtott be, amely 500 millió értékű sorsjegykötvény kibocsátását akarta engedélyezni, holott a francia törvény nem engedte meg a sorsjegy kibocsátását. A parlamenti bizottságban hatan a javaslat mellett szavaztak, hatan ellene s a hetedik szavazata, a Sansleroy képviselőé döntötte el a jacaslat sorsát.

Somoskeőyéknek sikerült azonban bebizonyítani, hogy mind a hét képviselőt, aki a javaslat mellett szavazott, megvesztegették a Panama-társaság emberei.

Olyan botrány tört erre ki, hogy most már nem lehetett az ügyet elsimítani. A párisi főügyészség kénytelen volt megindítani a büntető eljárást. — A parlament is bizottságot küldött ki a Somoskeőyék adatai alapján. Delahaye képviselő felállott a képviselőház nyilt ülésén és bejelentette, hogy bizonyítani tudja, hogy a Panama-társaság lepénzelte az egész sajtót és 150 képviselőt vesztegetett meg. Az egész manővert Reinach báró bankár, Herz Kornél és Arton ügynökök rendezték.

Öngyilkos lett, vagy megölték a koronatanut?

Az a hír járta, hogy Reinach báró, a bankár, ha a bíróság elé állítják, ki fogja adni csinkostársait s magával fog rántani mindenkit. Másnapra azonban Herz és Arton ügynökök megszöktek, Reinach bárót pedig holtan találták lakásán.

A lapok nyiltan írták, hogy Herzet és Artont a kormány engedte elszökni, nehogy leleplezze a megvesztegetett képviselőket, Reinach bárót pedig megölték, mert az már másnap nyilvánosságra akarta hozni, hogy kik azok a nagyurak, akik a Panama-társaság zsoldjában állottak.

Reinachot eltemették, de a közvélemény nyomása következtében ki kellett ásni sírjából, exhumálni kellett. — Az orvosszakértők nem tudták megállapítani, hogy a bankár öngyilkos lett-e vagy gyilkosság áldozata lett. A lapok azt írták, hogy gyilkosság áldozata lett és ezt hitte a közönség is.

Letartóztatják Baihaut volt minisztert

Brisson, a parlamenti bizottság elnöke bejelentette, hogy az igazságügyminiszter nagyon gyanusan viselkedik, mire a parlament megbuktatta a kabinetet.

Felfüggesztették több képviselő mentelmi jogát, akik közül ezelőtt hat miniszter volt. Letartóztatták Baihaut volt közmunkaügyi minisztert, aki a Panama-munkák megindulásakor eltitkolta a rossz szakértői véleményeket.

Súlyos gyanu merült fel Clemenceau ellen, aki lapja részére sok pénzt fogadott el a Panama-társaságtól s aki pár órával Reinach halála — öngyilkossága, vagy meggyilkotatása — előtt tárgyalt bizalmasan a bankárral. Azt is rábizonyították, hogy Herz ügynökkel igen meghitt barátságban volt. Meggyanusították még Carnot köztársasági elnök feleségét is, akiről lapok írták, hogy 200.000 frankot vett fel a bajbajutott Panama-társaságtól. Lesseps is azt vallotta, hogy Baihaut miniszter 350.000 frankot kapott tőle. Ugy követelte tőle a pénzt, mina ahogy „útonálló rabló szokta követelni az utas aranyóráját".

(Folytatjuk.)

Egy apróhirdetés egyszeri közlése 10 szóig két napilapban, a Debreceni Független Ujságban, a Debreceni Ujságban HÉTKÖZNAP 40 FILLÉR, VASÁRNAP 60 FILLÉR.

Apróhirdetések

Vastag betűvel szedett szavak duplán számítanak. — Üzleti hirdetésre más tarifa. — Felvilágosítással készséggel szolgálunk. — Apróhirdetéseket este 8 óráig felvesz a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ferenc József-út 49. szám. Telefon: 32-12

Betöltendő állás

Bentkosztra
kocsis, aki jól fej, felvételik. Arany János ucca 33. 500

Bejáró
mindenes főzőnőt azonnalra felveszek. Arany János ucca 29. 227

Kisigényű,
kisecaládú zsidó ispánt április 1-re felveszek. Cim: Keszler Jenő Nyirábrány 208

Ügyes
fiatal vaskereskedő segédet keresünk. Ajánlatok »Vas és Műszaki« jeligére a kiadóba. 203

Intelligentes
Fraulein wird zu zwei Kinder aufgenommen. — Szeboszlói út 15. 210

Vasalónő
kerestetik fehér kényelejű ing vasalására. Ajtó ucca 21. 492

Helybeli
nagy cpőáruház ügyes elárusítókat keres. Irásbeli ajánlatokat »Fiatalember« jeligére a kiadóba. 175

Korrepetitort
keresek hetedik gimnázista mellé vidékre. Cim a kiadóban. 201

Mindenes
főzőnőt jó könyvvel felveszek. Rákóczi ucca 4., emelet balra. 44

Délelőttre
munkabíró 30-as bejárónő felvétetik. Jelentkezés délelőtt 10 órától. Honvéd u. 16. 499

Önállóan
jól főző, vasalni tudó mindenes elsejére Püspökladányba felvétetik. Jelentkezni Miklós ucca 6.

Mindeneslányt
jó bizonyítvánnyal két személyhez február 1-re felveszek. Arany János u. 63. 214

Ügyes
tanulóleányt felvesz Biró Erzsébet iparművész, Piac u. 51. Hangya felett, bejárat Arany János u. felől. 213

Szépen
toledózónők jelentkezzenek. Ugyanott cselló eladó. Simonffy ucca, kézimunkaüzlet. 216

Szikvizüzembe
fiatal töltőmunkás fiut felveszek. Jelentkezni 11—2-ig. »Rózsa« szikvizüzem, Csokonai u. 28. 212

Bejárónét
szobalányi teendőkre reggel 6-tól 11-ig február elsejére felfogadok. Rákóczi u. 35. II-ik lépcső. 2504

Kifutólány
jó családból azonnal felvétetik. Csengeri Teréz, Csapó 9. 224

Levelezés

Katonatisztek
altisztek, katonai hivatalok, »Unió«-tagok elsőren dő tűzifát, szenet, kokszot brikettet téli beszerzésre is havi részletfizetésre kész pénzáron kapnak. 100 kg-ot már házhoz szállítva — »Margit« tűzifa- és szénkeresk. vállalatnál, a Margit fürdő mellett. Telefon: 10—24.

Most vásároljon olcsó leltári árakon
HAVAS
Harisnyaház
Bacogos u. 1.

Kiadó lakás

Egy
szoba, konyha, kamarás újonnan festett lakás február 1-re mosókonyhahasználattal kiadó. Apaffy u 20. 212

Uccai
bútorozott szoba — esetleg ellátással — elsejére kiadó Arany János ucca 13. 226

Különbejáratú
kisebb nagyobb bútorozott szoba 1—2 személynek parkirozott udvarban — azonnal kiadó. Rákóczi u. 35. 205

Központi fütéses
2 szoba, cselédszobás, összkomfortos lakás azonnalra is átadó. Ferenc József ut 43. III. l. II. 8. 207

8 pengőért
különbejáratú kisebb tiszta bútorozott szoba ágyneművel is, főzni is lehet, — tisztességes egyénnek kiadó. Csillag u. 67. 223

Magános
nőnél koszt, lakás kapható. Nyíl ucca 128. 220

Csinosan
bútorozott különbejáratú uccai kétágyas szoba azonnalra is kiadó. Hatvan ucca 45. 231

Lépesőházi
különbejáratú féregmentes uccai bútorozott szoba elsejére kiadó. Nemzetőr u. 3-a, balra 1. aj. 230

Bútorozott
szoba kiadó, két személyre is, esetleg ellátással. Kertész ucca 7. 417

Uccai
bútorozott szoba kiadó — egyetemi hallgatónak, ellátással is. Csapó ucca 71., 5. ajtó. 418

Püspöki
palotában kiadó 2—3—4—5 és 7 szobás lakás. Értekezni lehet Kálvin-tér 17. sz. alatt a református egyház gazdasági gondnoki hivatalban.

Egy
udvarra nyiló szoba, fáskamara elsejére kiadó. — Vígkedvű Mihály ucca 37. 45

Udvari
különbejáratú nagy szoba üresen kiadó. Miklós ucca 21. 491

Egy
kis szoba kiadó pár embernek. Budai Ézsaiás uccából nyiló Tarr u. 3. 506

Egyszerű
kis bútorozott szoba kiadó. Burgundia u. 16. 502

Egy
szoba, konyhás lakás elsejére kiadó. Zöldfa ucca 8. 416

Uccai
3 szobás, előszobás, fürdőszobás lakás mellékhelyiségekkel május elsejére kiadó, esetleg korábbra is. Varga ucca 10. 427

Ötszobás
modern földszinti lakás 1937 május 1-től kiadó. — Ugyanott kettő uccai szoba irodának vagy rendelő céljának. Felvilágositást ad Rényi ügyvéd, Miklós u. 4. sz

Lakást keresők

Bérelnék
egész házat, nagy udvarral, 3—4 szobás lakással, esetleg azonnalra. Telefon 12—48. 198

Lehetőleg
központi fütésü különbejáratú uccai szobát keresek. Címet a kiadóba kérem. 215

Gyermektelen
tisztviselő keres kétszobás uccai lakást törvényszéknél, vagy villamosnál. — »Nyugalmas« jeligére kiadóba. 495

Üzletek

Eladó
egy jómenetelü füszerüzlet teljes felszereléssel, forgalmas helyen, biztos vevő körrel. Cím a kiadóban. 426

Jóforgalmú
hentesüzlet kiadó. Monostorpályi út 68. 505

Kézimunkaüzlet
bevezetett, forgalmas helyen betegség miatt átadó. Cím a kiadóban. 234

Kálvin tér 5. sz.
alatt üzlethelyiségek és lakások kiadók. — Értekezni lehet Kálvin-tér 17. sz. alatt a református egyház gazdasági gondnoki hivatalban.

Kistemplombazárnál,
Révész tér 2. sz. alatt több üzlethelyiség kiadó. Értekezni lehet Kálvin-tér 17. sz. alatt a református egyház gazdasági gondnoki hivatalban.

Ingatlan

Olcsó házhelyek
eladók a Luther és Kuruc uccák sarkán. Felvilágositást ad dr. Csányi Farkas Attila ügyvéd, Werbőczy ucca 12., I. emelet. 3412

Eladó
Erzsébet u. 12 és Salétrom u. 18. számú ház. Értekezni Mandel-bankban, Piac u. 72. 198

Azonnalra
kiadó Berettyószentmárton határában 80 holdas épületekkel. Cim: Keszler Jenő Nyirábrány. 209

Eladó ház:
Nyíl u. 61. Értekezni lehet: Bethlen ucca 32. alatt. 229

Lebontásra
eladó egy tömegben Szappanos ucca 22. számú ház. Értekezni ugyanott. 415

Eladó
K. Tóth u. 4. sz. háromszobás kertes ház olcsón, örökösödés miatt; teherrel átvehető. Telek 316 négyszögöl. 412

Eladás

Városi bunda,
különböző perzsaszőnyegek, irógép, varrógép eladó. Hunyadi ucca 14. Zálogház. 27

Egy
jókarban levő szép imazsámoly olcsón eladó. Csap u. 26., 1. ajtó, balra. 190

Elköltözés
miatt modern dió teleháló, ebédlő, festmények, hármasszekrény, bőrgarnitúra, cimbalom, varrógép olcsón eladó. Pásti u. 2., II. e. I. a. 68

Modern
pácolt diófa ebédlő elhalálozás miatt eladó. Jókai u. 1-b. 199

20-as
Cornick traktor készpénzért eladó. Erdődynél, Ujfehértó. 89

Egy
ötméteres góré eladó. Értekezni Késes ucca 74. 221

26 méter
üvegezett vendéglői szaletli raktárnak vagy műhelynek, 5 m. széles, ugyanott 2 pénzszekrény, — szép könyvszekrény eladó. Kis-Debrecen szálló. 217

Szalagfürész
rönkvágóval, — agyfúróbeosztóval, villanymotor, gyalúpadok eladó. Kígyó u. 16. 232

Keveset
használt iker kocsi eladó. Gottészmann, Mester u. 35. 211

Különféle
berendezési tárgyak, szoba- és konyhabútorok eladók. Cím a kiadóhivatalban. 493

Hálószoba,
fehér, puhafából eladó. — Széchenyi ucca tizenhat. Losonczinál. 233

Bánki
33 hold tanyásbirtok eladó bankteherrel. Farkas ügyvéd, Hungária-palota. 218

Egy
komplett ebédlőbútor eladó. Kassa út 60. 497

Eladó
5 darab függönyrúd, esztergályozott. Zöldfa u. 9. szám. 39

Két
darab kövér disznó, 90 kilós, eladó. Erzsébet ucca 37. 424

Vétel

Pénzt adok
használt bútorért, zálogjegyért, varrógépért, ruhaneműért, szőnyegért, mindenféle ingóságért. Barna Csapó 16. Hívásra jövök. Telefon: 32—11. 4199

Pulykát,
tyúkot, csirkét legmagasabb napiáron veszek. Rákóczi u. 3. 196

Mézet
keresünk megvételre. — Deutsh A. és Fia. 228

Használt
pianinot veszek. Piac u. 39. Csokonayéknál. 494

Vennék,
bérelnék 14.000 — 16.000 erősségü villanymotort. — Nyiregyháza, Holik Simai út 2. 490

Rádió

Rádiók
átalakitását, valamint javitását a legolcsóbban felelősség mellett végzem — Eredeti gyári gépek raktáron. Miklós u. 2. 3931

Pénz

Kölcsönöket
első helyi bekebelezésre, vagy árufedezet mellett folyósitunk, tőzsdei megbizásokat elfogadunk, betéteket gyümölcsöztetünk Magyar Általános Takarékpénztár, Piac ucca 81. 3814

Ajánlat

Keszler
nemcsak kerékpárban és alkatrészben a legolcsóbb hanem a javitásba adott kerékpárokat jóformán fillérekért javitja Széchenyi u. 1. 3305

Paplant
készitek és javitok. Áthuzást vállalok. Levélhivásra házhoz megyek. Szilágyiné paplanvarrodája, Honvéd ucca 9. 185

Fajalma,
válogatott Batul, Aranyparmen, Hercegasszony — Batthyány ucca 17., félem. 4 168

Szőnyegszövéshez
és varráshoz gyapjúfonalak 08-tól, pulloverhez 10-től Szilágyinál, Kistemplom mellett. 143

Dióbél
naponta frissen törve feles fehér 1 kiló P 2.30, II. rendü 1 kiló P 2.10, mazsola 1 kiló P 1.30, Diótöröde, Honvéd ucca 9. 184

Tégla és cserép
jó minőségben, olcsó áron kapható Sebestyén Lajos téglagyárában. — Iroda: Fürdő u. 2. Telefon 26—10. 3433

Trágyát
adok szalmáért, egész éven át. Melegágyi trágya kapható. Cim: Apaffy u. 155. 428

Mindenféle
iskolaruhák, kötények, — pongyolák jó kivitelben, leszállitott árban: Kertész Dégenfeld tér 6. 4581

Vaságyak,
mosdók, fürdőkádak Bészler és Dávid vaskereskedésben, a Kossuth szobor mellett. 37

Kerékpárt — rádiót
legolcsóbban Emerich és Budaházy autómüszaki üzletében vásárolhat Halköz 3. szám. 4468

Konyhabútorok
gyönyörü kivitelben, nagy választékban olcsón beszerezhetők konyhabútorlerakatnál, Deák Ferenc ucca 3. 4517

Varrást
és javitást olcsón vállal, házakhoz is megy, háznál 1.50. Csap u. 26., I. ajtó, balról. 86

Tűzhelyek,
zománcozott, minden színben felelősséggel Kirakatom megtekintésre érdemes. Tüzhelyüzem, Árpád-tér 17. 87

Böröndök
és mindenféle bőrdiszmüárut legolcsóbban a készitőnél: Feuermann bőröndösmesternél vehet. Gambrinusz passage 111

Egyetlen
speciális keleti szőnyegjavító üzeme perzsaszőnyegek müvészi javitását garanciával vállalja Tütündjián, Arany János u. 34. 4639

Varrógép,
irógép, kombinált szobák, hálók, ebédlők, konyhák, szalonok, amerikai iróasztalok, iratszekrények, bőrgarnitúrák, székek, asztalok: Bútormagazin, Széchenyi 6 4319

Bor,
újlétai, sajátterméső, édeskés rizling, nemeskadar, zöldszilváni fajboraim 40 fillértől. Barna 10. 197

Vásznak,
siffonok, nanszuk legolcsóbban Guttmannál, Csók u. 4., udvarban. 116

Prima
borsodi szén 2.40 pengő, száraz tüzifa vágva 3.80 pengő, házhoz szállitva Grünfeldnél, Hatvan ucca 21. szám. Telefon: 29—82. 169

Ellátás

Jutányos
ellátást kaphat fiatal vagy idősebb egyén, Virág ucca 44. szám. 429

Jövedelmét gyarapitja,
ha az Ujságirók Clubjának éttermében étkezik 4 fogásos nagy menü 1.10, kis menü 90 fillér. Elsőrangú házikoszt Külön diétás konyha. Piac ucca 26., I. em. (Bejárat a bőröndös üzlet mellett.)

Hungária pensio
Debrecen, Ferenc József út 59 szám. — Telefon 23-39.
Családi otthon, kitünő konyha, a legszigorúbb diéták.

Oktatás

Német
anyanyelvü úr irodalmi német nyelvre tanit s társalgást folytat. Hatvan ucca 1., I. kapu, III. 54. 3000

Különféle

Orth. kóser
vendéglőmet Piac 66. üzlet helyiségbe helyeztem, hol gyönyörü helyiség áll a tisztelt közönség rendelkezésére. Klein vendéglős. 4593

Nőstény
fehér »Cicus« elveszett. — Jutalom 2.— P. Simonffy 52., házmester. 225

Jó zongora
olcsón bérbeadó. Levélben címet kér Vázsonyiné, Hadházi ucca 3. 206

Szerény
igényü, intelligens lakótársnőt keresek, mindennemü varrást, javitást, harisnyatalpalást készitek, József kir. hereeg ucca 22, 4. ajtó. 222

Budapesti
gallértisztitó, ruhafestő, — vegytisztitó felvétel Csapó 3. Uj címe: Hatvan ucca 16. 219

Elveszett
egy fekete simaszőrü kicsi kölyökkutya, aki visszahozza, illő jutalomban részesül. Zöldfa u. 9. szám. 38

A szerkesztésért és kiadásért felelős: THURY LEVENTE. Laptulajdonos: Debreceni Független Ujság Vállalat. Nyomta: Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó R. T., József kir hereeg ucca 1. szám.